

Barns samtykke i sosiale medier

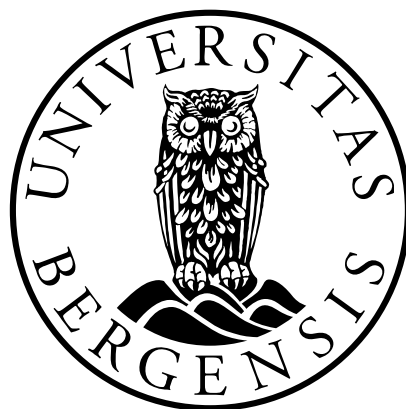
TikTok under en GDPR- lupe

Kandidatnummer:

73

Antall ord:

14996

JUS399 Masteroppgave

Det juridiske fakultet

UNIVERSITETET I BERGEN

10.mai 2021

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
1.1	Tema og problemstilling	3
1.2	Aktualitet	5
1.3	Forutsetninger for analysen.....	7
1.3.1	Om rettskildebruken	7
1.3.2	Begreper	11
1.4	Avgrensning av problemstilling.....	13
1.5	Veien videre	14
2	Barn i sosiale medier	15
2.1	Barns vern i lys av annen rett enn personvernforordningen	15
2.2	Økt fokus på barns personvern i EU- og EØS-rett.....	18
3	Samtykke som rettslig grunnlag for behandling av personopplysninger etter	
	artikkel 6 nr. (1) (a).....	21
3.1	Vilkår for at barn kan samtykke til bruk av informasjonssamfunnstjeneste.....	21
3.1.1	Samtykket må være frivillig	23
3.1.2	Er det mulig å avgi et frivillig samtykke til TikTok sin personvernerklæring?	25
3.1.3	Samtykket må være spesifikk	28
3.1.4	Er TikTok sin personvernerklæring tilstrekkelig spesifikk?	29
3.1.5	Samtykket må være informert	30
3.1.6	Bli barn tilstrekkelig informert av å lese TikTok sin personvernerklæring?	32
3.1.7	Bli barn tilstrekkelig informert av å lese personvernerklæringen som er utformet spesifikt til barn?	33
3.1.8	Samtykket må være en utvetydig viljesytring.....	35
3.1.9	Er samtykke til TikTok sin personvernerklæring en utvetydig viljesytring?	36
3.2	Har TikTok et gyldig behandlingsgrunnlag i form av samtykke?.....	37
4	Vurdering av artikkel 8	39
4.1	Informasjonssamfunstjeneste	39
4.2	Aldersgrense	39
4.3	Verifisering av samtykke	41
4.4	Barnets beste.....	42
4.5	Medlemsstaters forsøk på å øke barns sikkerhet i sosiale medier	44
5	Litteraturliste	47
5.1	Lover.....	47
5.2	Lovforarbeid.....	47
5.3	Rettsakter EU	48
5.4	Internasjonale traktater	48
5.5	Avgjørelser, Høyesterett	49
5.6	Avgjørelser, EU-domstolen.....	49
5.7	Avgjørelser, Den Europeiske menneskerettighetsdomstolen.....	49
5.8	Artikkel 29-gruppen, EDPB og EDPS	49

5.9	Litteratur	52
5.10	Nettsider	60
5.11	Personvernerklæringer og brukervilkår	61
6	Vedlegg	62
6.1	Personvernerklæringen til TikTok.....	62
6.2	TikTok skjermbilder fra app.....	76
6.2.1	TikTok app "Sign up for TikTok"	77
6.2.2	TikTok app "Sign up"	78
6.2.3	TikTok app "Personalize and data"	81
6.2.4	TikTok "Privacy Policy for Youngsters"	83
6.2.5	"Birthday"	98

1 Innledning

1.1 Tema og problemstilling

Vi lever i en digital verden, hvor både voksne og barn aktivt bruker sosiale medier. I en rapport publisert av Medietilsynet i 2020 kom det frem at 96 % av barn mellom 9-18 har en egen brukerprofil på Snapchat, Instagram eller Facebook.¹ For å kunne opprette en brukerprofil må man samtykke til personvernerklæringen til selskapet. Samtykkeerklæringene er utformet på en slik måte at det er lett å svare ja, uten å reflektere over hva man svarer ja til. Særlig gjelder dette for barn, som er i en utviklingsfase, og som gjerne mangler forståelse for personvern i sosiale medier.

Personvern innebærer at et individ har rett og mulighet til å bestemme over egne opplysninger.² Et grunnleggende vern av personopplysninger har man gjennom Grunnloven paragraf 102 og 104.³ I tillegg har man vern i internasjonale konvensjoner som Den europeiske menneskerettighets konvensjonen (EMK) artikkel 8 (retten til privatliv).⁴ Sosiale medier utfordrer vernet av grunnleggende rettigheter ved at man skal dele innblikk fra livet sitt. Samtidig er sosiale medier også med på å styrke andre grunnleggende rettigheter som ytringsfriheten. Lover skal ikke bare beskytte borgerne, men også bidra til at de har mulighet til å benytte seg av disse i samfunnet.

Gjennom blant annet #metoo⁵ og klimastreiken⁶ har vi sett hvor engasjert de unge er i samfunnsdebatten. Dette er med på å styrke ytringsfriheten til unge, som igjen vil styrke demokratiet. En ukontrollert tilgang til sosiale medier har også en bakside. Det finnes blant annet eksempler på saker hvor unge jenter selger nakenbilder av seg selv for penger.⁷

Barn er en utsatt gruppe og har behov for at regelverket gir tilstrekkelig beskyttelse. Samtidig må det ikke sette en stopper for andre grunnleggende rettigheter som barn har. Regelverket og personvernerklæringer bør bidra til at barn utvikler seg til autonome individer hvor de får bruke rettighetene sine på best mulig måte. Dette vil bidra til at andre rettigheter blir styrket,

¹ Medietilsynet (2020b) s. 37.

² Wessel- Aas og Ødegaard (2018) s. 26.

³ Lov 17.mai 1814 Kongeriket Norges Grunnlov.

⁴ Lov 21. Mai 1999 om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven).

⁵ Orgeret (2020).

⁶ Bakken (2018).

⁷ Chibevaag, (2020).

noe som igjen gagnar selve demokratiet i et samfunn. Staten skal legge til rette for at barn både får utfolde seg og samtidig er tilstrekkelig beskyttet.

Et overordnet mål med personvernforordningen⁸ fra 2016 er å tjene menneskeheten med å overholde de grunnleggende rettighetene som retten til privatliv, familieliv, hjem og kommunikasjon.⁹ Personvernforordningen skal i tillegg gi økt beskyttelse av personvernet i takt med økningen av digitaliseringen.¹⁰ I 2018 ble forordningen innlemmet i personopplysningsloven.¹¹ Det følger av § 1 at forordningen er norsk lov. Behandling av opplysninger må ha et rettslig grunnlag for å være lovlig jfr. Personvernforordningen artikkel 6. Behandlingen er bare lovlig «dersom og i den grad» minst ett av vilkårene i personvernforordningen artikkel 6 er oppfylt. Ut fra en tolkning av bestemmelsen, kan man si at artikkel 6 utgjør noe som ligner på et legalitetsprinsipp. De behandlingsansvarlige må ha et rettslig grunnlag for å kunne samle inn personopplysninger og bruke dem.

Barn har fått en egen bestemmelse i forordningens artikkel 8. Der blir det satt krav til barns samtykke ved bruk av informasjonssamfunnstjenester.

Formålet med oppgaven er å gjøre rede for hva som skal til for at et barn kan avgi et rettslig bindende samtykke jfr. personvernforordningen artikkel 8. Analysen skal konkretiseres til å undersøke et faktisk tilfelle, fremfor å gi en generell redegjørelse. Dette vil være med på å skape en kontekst av gjeldende rett. Videre skal det foretas en vurdering om personvernforordningen artikkel 8 gir økt beskyttelse for barn når det kommer til bruk av sosiale medier.

Det eksisterer mange ulike sosiale medier som benytter seg av samtykke som behandlingsgrunnlag. De største aktørene i markedet er i dag Youtube, Snapchat, Instagram og TikTok.¹² På verdensbasis dominerte TikTok markedet i 2020.¹³

TikTok ble lansert internasjonalt i 2018.¹⁴ I august 2020 var det appen som var mest nedlastet med, 63,3 millioner installasjoner.¹⁵ Appen har i tillegg over 200 millioner aktive brukere.¹⁶

⁸ Forordning (EU) 2016/679 om vern av personopplysninger (personvernforordningen)

⁹ Se personvernforordningen fortalespunkt 4-7.

¹⁰ Ibid 4-7.

¹¹ Lov 15. Juni 2018 nr. 38 om behandling av personopplysninger, (personopplysningsloven).

¹² Medietilsynet (2020b) s. 34.

¹³ Bellan (2020).

¹⁴ Tenkdigital.no.

¹⁵ SensorTower (2020).

¹⁶ Kemp (2020).

Det er en app som «is a leading platform for creating and sharing short- form videos»¹⁷. Dette er bakgrunnen for at jeg i oppgaven har valgt å fokusere på TikTok.

1.2 Aktualitet

For å opprette en brukerprofil på sosiale medier så trenger man en mailadresse eller en profil hos en annen tilbyder. Det tar ikke lang tid, det er enkelt å gjøre og det er gratis å opprette en brukerprofil. Samtykket blir gitt ved et klikk eller avkrysning i appen. Å avgi samtykket til en personvernerklæring innebærer ofte at selskapet kan dele videre informasjon om oss som brukere. I tillegg lagrer de informasjon som vi gir fra oss. Enkelte sosiale medier endrer også på personvernerklæringen etter samtykket er gitt, uten å gi beskjed til brukerne.¹⁸

Personvern er som andre grunnleggende rettigheter noe borgerne bør benytte seg av. Vi står fritt til å samtykke til personvernerklæringer og vi kan nekte å samtykke. Sosiale medier bidrar til at man får brukt disse grunnleggende rettighetene. Samtidig skal staten gjennom lovverket beskytte borgerne og da særlig barn mot at det blir foretatt for store inngrep i våre rettigheter.

Det foreligger ingen saker fra verken Høyesterett, EU-domstolen eller EMD som direkte omhandler barn og samtykke i sosiale medier. De sakene som er blitt behandlet i øvrige rettsinstanser (både nasjonalt og internasjonalt) viser at personvernet til barn er et viktig og aktuelt tema.

I HR-2019-2038-A omhandlet det en kvinne som ble domfelt for brudd på straffeloven § 276 (krenkelse av privatlivets fred). Kvinnen hadde publisert bilder, video og skriftlig materiale av sin datter på Facebook i forbindelse med en barnevernssak. Dette var bilder og video som viste jenten i en sårbar situasjon. Retten uttalte at "[e]it barn på sju år vil i liten grad ha føresetnader for å vurdere konsekvensane av ei offentliggjering- og i alle fall konsekvensane på sikt"¹⁹. Høyesterett benyttet seg ikke av personopplysningsloven eller personverndirektivet, men dette hadde vært et mulig rettslig grunnlag sett hen til saksforholdet.

¹⁷ TikTok Terms of Service "Your Relationship with us".

¹⁸ Dubestemmer.no.

¹⁹ HR-2019-2038-A avsnitt 20.

Videre har EMD i *K.U v. Finland* vist at barn har et særlig vern på internett. Saken omhandlet en gutt som hadde oppdaget at det var blitt publisert en reklame av seksuell karakter av ham på en datingside. På dette tidspunktet var gutten 12 år. Reklamen ga en beskrivelse av hans utseende, alder og hvilket år han var født. Reklamen nevnte også at han var på jakt etter et intimt forhold med en gutt på samme alder eller eldre for å ”show him the way”.²⁰ Retten kom til at EMK artikkel 8 var krenket og at gutten var utsatt for mulige pedofile.

De ovennevnte sakene viser hvordan barn nærmest blir brukt som objekter ved publisering av personopplysninger på internett. I sakene var det noen andre som publiserte eller brukte barns personopplysninger. I denne oppgaven vil det omhandle situasjoner hvor det er barnet selv som bestemmer over bruken av egne personopplysninger. Avgjørelsene viser imidlertid aktualiteten knyttet til barn og personvern på sosiale medier. Sosiale medier blir mer og mer utbredt og det er særlig aktuelt å se på samtykke knyttet til personvernerklæringer.

EU Kids Online foretok en undersøkelse i 2018 om barn og sosiale medier. De uttalte blant annet at ”[t]he children we met lack holistic understanding of the risks and opportunities that may be associated with their actions”.²¹ Dette underbygger at barn og unge ikke har like gode forutsetninger som en voksen til å forstå konsekvensene av å avgi samtykke i sosiale medier.

Denne oppgaven er ment som et bidrag til å avklare barns samtykke i sosiale medier. Det har blitt opprettet arbeidsgrupper som skal undersøke TikTok sin personvernerklæring, blant annet i Danmark, Nederland og Frankrike.²² Forbrukerrådet har gjort det samme her i Norge, men da rettet mot ulovlig reklame mot barn.²³ Det Europeiske Personvernrådet (European Data Protection Board, EDPB) har også opprettet sak mot TikTok.²⁴ Dette viser at problemstillingen er særlig aktuell og at man er bevisst på barns samtykkekompetanse i sosiale medier.

²⁰ *K.U v. Finland* [J] 2009 no. 2872/02 avsnitt 7.

²¹ Bhroin og Rehder (2018) s. 14.

²² Falnes (2020).

²³ Kaldestad (2021).

²⁴ EDPB (2020b).

1.3 Forutsetninger for analysen

1.3.1 Om rettskildebruken

Forordninger er bindende ” i alle enkeltheder” og i EU har forordningene umiddelbar virkning i medlemsstatene jfr. traktat om den Europeiske unions virkemåte artikkel 288 annet ledd.²⁵ Det er ikke anledning til å gjøre nasjonale tilpasninger i reglene uten at forordningen uttrykkelig tillater det. Artikkel 8, som gjelder behandlingen av barns data, er nettopp et eksempel på at en slik tilpasning er tillatt. Det følger av artikkel 8 første ledd at ”[d]ersom artikkel 6 nr. 1 bokstav a) får anvendelse i forbindelse med tilbud om informasjonssamfunnstjenester direkte til et barn, er behandling av et barns personopplysninger lovlig dersom barnet er minst 16 år. Dersom barnet er under 16 år, er slik behandling lovlig bare dersom og i den grad samtykke er gitt eller godkjent av den som har foreldreansvar for barnet. For disse formål kan medlemsstatene ved lov fastsette en lavere aldersgrense, forutsatt at den ikke er lavere enn 13 år”.

Personvernforordningen er en del av EØS-avtalen. Det følger av EØS-avtalen artikkel 7 bokstav a) at en forordning ”som sådan [skal] gjøres til en del av avtalepartenes interne rettsorden”. I dette ligger det at forordningen må gjennomføres ved inkorporasjon²⁶. Regelen som utledes fra forordningen skal da legges til grunn som norsk rett.

Personopplysningsloven gjennomfører forordningen i norsk rett der § 1 slår fast at forordningen ”gjelder som lov”. I personvernforordningen finner man de materielle reglene om personopplysningsvernet. Bestemmelsene i personopplysningsloven er i hovedsak regler som presiserer innholdet i reglene der forordningen tillater det. Videre er det i loven bestemmelser om norske institusjoner som Datatilsynet og personvernemda.²⁷ Dersom det er konflikt mellom reglene i forordningen og de øvrige reglene i personopplysningsloven vil reglene i forordningen gå foran jfr. EØS-loven § 2.²⁸

²⁵ Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union- TFEU [Traktat om den Europeiske unions virkemåte- TEUV – Roma-traktaten konsolidert 2016].

²⁶ Fredriksen og Mathisen (2018), s. 364.

²⁷ Se for eksempel § 20 om Datatilsynets organisering eller § 6 om behandling av sensitive opplysninger i arbeidsforhold.

²⁸ Lov 27.november 1992 nr. 109 om gjennomføring av norsk rett av hoveddelen i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (Eøs) m.v. (EØS-loven).

Utgangspunktet for analysen er norsk juridisk metode. Siden personvernforordningen er en rettsakt fra EU som er innlemmet i EØS-avtalen jfr. personopplysningsloven § 1, så tilsier homogenitetsprinsippet at forordningen skal tolkes i tråd med EU-rettslig metode.²⁹ EU sin tolkningsmetode avviker fra norsk juridisk metode på enkelte punkter. Det er derfor hensiktsmessig å klarlegge hovedpunktene i EU sin tolkningslære.

På tilsvarende måte som i norsk juridisk metode, er utgangspunktet i EU sin tolkningsmetode ordlyden i lovbestemmelser. EU har 24 offisielle språk og dette er bakgrunnen for at EU lovgivningen ofte har definisjoner av egne ord og uttrykk. Foreligger det ikke egne definisjoner skal tolkningen ta utgangspunkt i ”dets sædvanlige betydning i almindelig sprogbrug”³⁰. Språk er komplekse, og ord kan tolkes ulikt på ulike språk. EU- metoden bygger derfor på en kontekstuell og formålsorientert fortolkning.³¹ Dette innebærer at ordlyden, hvor den ikke er presis, ofte blir belyst best gjennom formålene og prinsipper som lovgivningen bygger på.

Fortalen er en del av konteksten til en rettsakt og denne må tas i betraktning ved tolkningen. Den er blant annet nyttig ved at den har forklaringer til begreper som fremkommer i direktivet. I enkelte tilfeller gir fortalen konkrete og detaljerte forklaringer av enkeltbestemmelser. Formålet med rettsakten fremkommer også i fortalen, og i noen tilfeller også formålet til de enkelte bestemmelsene. Fortalen er en del av forordningen og er inntatt i norsk rett. De er imidlertid ikke bindende og må brukes med forsiktighet.³²

Forarbeider i EU kan brukes kontekstuell til å bekrefte eller avkrefte forskjellige tolkningsalternativer, men ikke mer enn dette.³³ I EU brukes forarbeider nærmest som støtteargument, i motsetning til norsk rett. I oppgaven vil det ikke bli brukt forarbeid som er utarbeidet til personvernforordningen da de har begrenset vekt. Det er på det rene at norske forarbeid er en legitim rettskilde som vil bli brukt hvor lovgiver har uttalt seg om det aktuelle tema.³⁴

²⁹ Fredriksen og Mathisen (2018) s. 291.

³⁰ *Deckmyn* [GC] C-201/13 avsnitt 19.

³¹ Fredriksen og Mathisen (2018) s.298.

³² *Ibid* s. 228.

³³ *Ibid* s. 306.

³⁴ Monsen (2012) s. 33.

Personvernforordningen opphevet det tidligere personverndirektivet.³⁵ Av fortalepunkt 9 til personvernforordningen så fremkommer det at "[m]ålene og prinsippene til direktivet er fremdeles gyldige".

Oppgaven kommer til å være sentrert rundt artikkel 8 i personvernforordningen.

Bestemmelsen er ny i forhold til direktivet og personopplysningsloven av 2000.³⁶ I

Personopplysningsloven av 2000 § 11 ble det imidlertid innført en egen bestemmelse om barn i 2012.³⁷ Ordlyden her var mer generell enn det ordlyden i artikkel 8 er i dag.³⁸ Videre vil oppgaven være sentrert rundt artikkel 6 i personvernforordningen. Som i stor grad er en videreføring av artikkel 7 i personverndirektivet. Av fortalepunkt 11 så fremkommer det at forordningen er "en styring og en nærmere fastsettelse av rettighetene til de registrerte og pliktene til dem som behandler og treffer avgjørelser om behandling av personopplysninger [...]". Innholdet i forordningens artikkel 6 er ment som en videreføring og utvikling av direktivets artikkel 7, selv om ordlyden i forordningen er mer presis enn direktivet.³⁹

Som et resultat av dette vil både rettspraksis og juridisk teori som ble skrevet før forordningen ble vedtatt være relevant for tolkningsprosessen. Grunnet få saker til EU-domstolen har ikke retten hatt anledning til å presisere innholdet i artikkel 6 og artikkel 8. De avgjørelsene som gjelder direktivet, vil derfor være relevant for å forstå forordningen.

Av personverndirektivets artikkel 29 ble det nedsatt en arbeidsgruppe for personvern i forbindelse med behandling av personopplysninger. Artikkel 29- gruppen var et uavhengig rådgivende organ. Gruppen bestod av representanter fra hver av medlemsstatene i EU.⁴⁰ Personverndirektivets artikkel 29 ga gruppen myndighet til å være rådgivende, uavhengig og komme med uttalelser om personopplysningsvernet. Anbefalingene fra gruppen er en form for soft law og har særlig betydning ved tolkningen av personvernforordningen. Gruppens anbefalinger om samtykke og transparens er likevel relevant da EDPB offisielt har godkjent

³⁵ Direktiv 95/46/EF om personopplysninger.

³⁶ Lov 14. April 2000 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven).

³⁷ Prop. 47 L (2011-2012) se punkt 5 Mindreåriges personvern.

³⁸ Ordlyden i personopplysningsloven av 2000 § 11 lød: "Personopplysninger som gjelder barn, skal ikke behandles på en måte som er uforsvarlig med hensyn til barnets beste".

³⁹ Skullerud mfl. (2019) s. 172 og 178.

⁴⁰ EPIC.

disse.⁴¹ EDPB har i tillegg kommet med nye retningslinjer om samtykke som vil bli brukt i oppgaven.⁴²

EDPB erstattet artikkel 29- gruppen da denne ble oppløst i forbindelse med ikrafttredelsen til personvernforordningen. Etter personvernforordningen artikkel 68 første ledd og artikkel 69 første ledd, har EDPB status som juridisk person og er uavhengig. Rådet består av datatilsynsmyndighet fra hver enkelt medlemsstat samt av EUs datatilsyn (European Data Protection Supervisor, EDPS) jfr. personvernforordningen artikkel 68 tredje ledd.⁴³ EU Kommisjonen skal ha rett til å delta i Personvernrådets aktiviteter og møter uten stemmerett jfr. personvernforordningen artikkel 68 femte ledd. Personvernrådet utarbeider anbefalinger, retningslinjer, uttalelser og beste praksis jfr. artikkel 70. Uttalelser og retningslinjer er dog ikke bindende.⁴⁴ Det må likevel antas at de vil ha noe rettskildemessig vekt, da deres oppgaver er direkte hjemlet i personvernforordningen.

Det følger av personvernforordningen artikkel 51(1) at ”[h]ver medlemsstat skal sikre at en eller flere uavhengige offentlige myndigheter har ansvar for å føre tilsyn med anvendelsen av denne forordningen for å verne fysiske personer grunnleggende rettigheter og friheter i forbindelse med behandling [...]”. Formålet med tilsynsmyndigheten er at man skal sikre en ensartet anvendelse av forordningen jfr. artikkel 51 (2).

I Norge er det Datatilsynet som er tilsynsmyndighet jfr. personopplysningsloven § 20. I personvernforordningen artikkel 57 fremkommer hvilke oppgaver tilsynsmyndigheten har og i artikkel 58 deres myndighet. Datatilsynet sine anbefalinger og uttalelser har i likhet med Personvernrådet noe rettskildemessig vekt da dette er hjemlet i personvernforordningen, men anbefalingene og uttalelsene er ikke bindende.

FNs barnekomité har kommet med generelle kommentarer om tolkning av artikler i FNs Barnekonvensjon. Disse er å regne som retningslinjer når man skal tolke og anvende bestemmelsene i konvensjonen.

⁴¹ EDPB (2018).

⁴² EDPB (2020).

⁴³ Se Regulation (EU) 2018/1725: artikkel 52 og utover. EDPS er ansvarlig for å sikre at de grunnleggende rettighetene og frihetene til “natural persons” og at særlig retten til personvern blir respektert ”by Union institutions and bodies” jfr. artikkel 52.

⁴⁴ Prop. 56 LS (2017-2018) punkt 30.2.

TikTok sine brukervilkår slår fast at norske brukere inngår avtale med TikTok Irland.⁴⁵ Det følger av personvernforordningen artikkel 3(1) at ”forordningen får anvendelse på behandling av personopplysninger som utføres i forbindelse med aktivitetene ved virksomheten til en behandlingsansvarlig [...] i Unionen, uavhengig av om behandlingen finner sted i EØS eller ikke”. Siden TikTok Irland er etablert i Irland, gjelder forordningen for deres behandling av personopplysninger. Forordningens krav til lovlig behandling gjelder med andre ord for TikTok.⁴⁶

1.3.2 Begreper

Artikkel 4 i forordningen inneholder flere legaldefinisjoner av begreper som blir brukt i forordningen. Definisjonene har rettslig bindende virkning. I det følgende skal det redegjøres for begrepene som brukes videre i oppgaven.

”*Personopplysninger*” defineres som ”enhver opplysning om en identifisert eller identifiserbar fysisk person (”den registrerte”); en identifiserbar fysisk person er en person som direkte eller indirekte kan identifiseres [...]” jfr. artikkel 4 (1). Definisjonen inneholder tre deler: ”enhver informasjon”, ”om” og ”identifiserbar eller identifisert fysisk person”.⁴⁷ En naturlig språklig forståelse av ”enhver informasjon” tilsier at definisjonen favner vidt og at alt av informasjon er omfattet. Dette kan være informasjon om navn, alder og bosted. Subjektiv informasjon er også dekket av ordlyden.⁴⁸ Etter ordlyden er det ikke en begrensning på hvilket format informasjonen kommer i. Dette kan blant annet være e-post og meldinger i sosiale medier. Informasjonen må relatere seg til en fysisk person jfr. ”om”. Dette kan være en tilknytning som er åpenbar, men også mindre åpenbare tilknytninger mellom individet og informasjonen. I denne oppgaven er det barn som bruker TikTok som vil være ”identifiserbar eller identifisert fysisk person”. Eksempler på personopplysninger som TikTok samler inn er mailadresse, telefonnummer, fødselsdato og brukernavn.⁴⁹

”*Behandling*” er ”enhver operasjon eller rekke av operasjoner som gjøres med personopplysninger, enten automatisert eller ikke [...]” jfr. artikkel 4(2). En naturlig språklig

⁴⁵ TikToks avtalevilkår ”Your relationship with us”.

⁴⁶ Se også Prop.56 LS (2017-2018) s. 211 som slår fast at Personopplysningsloven § 4 1. avsnitt skal forstås som artikkel 3(1).

⁴⁷ Skullerud mfl. (2019) s. 150.

⁴⁸ Ibid s. 151.

⁴⁹ TikTok personvernerklæring ”The types of personal data we use”.

forståelse av ”behandling” tilsier at begrepet omfatter flere behandlingsoperasjoner og at definisjonen er vid. Listen av eksempler på behandling er ikke uttømmende jfr. ”f.eks”. Artikkel 5 (1) (b) i personvernforordningen krever at personopplysninger skal ”samles inn for spesifikke, uttrykkelige angitte og berettigede formål”. Grensen for hva som er en del av den aktuelle behandlingen vil i utgangspunktet være om behandlingsoperasjonen skjer med sikte på samme formål. TikTok innsamler blant annet teknisk og adferdsmessig informasjon, informasjon som blir sendt gjennom plattformen og informasjon fra kontaktlisten på mobilen.⁵⁰ TikTok samler også informasjon til profilering for å tilpasse reklame til brukerne.⁵¹

”*Behandlingsansvarlig*” er ”en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighet, en institusjon eller ethvert annet organ som alene eller sammen med andre bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke midler som skal benyttes [...]” jfr. artikkel 4 (7). Det er den behandlingsansvarlige som er forordningens primære pliktsubjekt.⁵² Den behandlingsansvarlige skal påse at behandlingen skjer i samsvar med prinsippene i artikkel 5 (1). I forordningen er de fleste bestemmelsene rettet mot de behandlingsansvarlige. I denne oppgaven vil TikTok være den behandlingsansvarlige, da det er de som samler inn opplysninger om sine brukere og bestemmer hvordan de skal brukes.

”*Informasjonssamfunnstjeneste*” er ”en tjeneste som definert i artikkel 1 nr. 1 bokstav b) i Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/1535” jfr. personvernforordningen artikkel 4 (25). Direktiv 2015/1535 er gjennomført i e-handelsloven 23.05.2003 nr. 35. Det er på det rene at definisjonen i e-handelsloven kan legges til grunn for hva som menes med ”informasjonssamfunnstjeneste”. Det fremkommer av e-handelsloven § 1 annet ledd a) og b) at en informasjonssamfunnstjeneste er ”enhver tjeneste som vanligvis ytes mot vederlag og som formidles elektronisk, over avstand og etter individuell anmodning fra en tjenestemottaker, samt enhver tjeneste som består i å få tilgang til, eller overføre informasjon over, et elektronisk kommunikasjonsnett, eller i å være nettvært for data som leveres av tjenestemottakeren”. En naturlig språklig forståelse av ordlyden tilsier at den omfatter de fleste netjtjenester. Det følger av Ot.prp.nr.31 (2002-2003) s. 56 at begrepet omfatter ”[d]e som tilbyr verktøy slik at man kan søke, få tilgang til og laste ned informasjon på for

⁵⁰ TikTok personvernerklæring ”What information do we collect”.

⁵¹ Ibid ”Information from Third Parties”.

⁵² Skullerud mfl. (2019) s. 155.

eksempel internett [...]”. Det er klart at sosiale medier er en informasjonssamfunnstjeneste.⁵³ I oppgaven vil TikTok være den aktuelle informasjonssamfunnstjenesten.

”Barn” er ikke definert i personopplysningsloven og personvernforordningen. FNs Barnekonvensjon (Barnekonvensjon) er inkorporert i norsk rett gjennom menneskerettsloven.⁵⁴ Konvensjonen gjelder for alle barn ”under 18 år” jfr. artikkel 1. Definisjonen som er gitt i Barnekonvensjonen artikkel 1 vil bli lagt til grunn da EU og EØS-landene har ratifisert denne.⁵⁵ Betydningen av barn i oppgaven vil være alle under 18 år, men hovedfokuset vil være på barn mellom 13 og 16 år da dette er grensen for når et barn kan samtykke jfr. personvernforordningen artikkel 8 første og annet ledd.

1.4 Avgrensning av problemstilling

I oppgaven drøfter jeg om barn kan avgi et rettslig bindende samtykke sett hen til TikTok sin personvernerklæring. Jeg kommer ikke til å trekke inn personer som har foreldreansvar for barnet. Dette fordi jeg ønsker å analysere hva barnet selv kan samtykke til og hvilke krav som stilles til en personvernerklæring. Det er viktig å se hen til hva barn selv kan gjøre og forstå.

I tillegg kommer jeg til å holde småkonkurranser utenfor oppgaven. Personopplysninger som man benytter her blir slettet etter kort tid og vil ikke være relevant for problemstillingen. Kontaktopplysninger blir bare brukt ved en eventuell premiering.

Sensitive opplysninger er ikke relevant for oppgaven da man må ha samtykke fra foreldrene frem til barna er 18 år. Jeg ønsker å se på aldersgruppen 13-18 og hva de kan samtykke til på egenhånd.

Vurderingen vil også være avgrenset mot endringer av rettstilstanden etter 30.april 2021.

⁵³ EU- domstolen har gitt klart uttrykk for at sosiale medier faller inn under definisjonen av informasjonssamfunnstjenester. Se blant annet Sak C-108/09 (Ker-Optika) premiss 22 og 28.

⁵⁴ FNs konvensjon om barnets rettigheter 20. november 1989 inntatt i Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven).

⁵⁵ Unicef ”Hvilke land har ratifisert”.

1.5 Veien videre

Oppgaven er delt inn i fire deler. I del 2 gjennomgås barns rettigheter og vern i sosiale medier. I del 3 gjøres det rede for hva et samtykke innebærer og om TikTok oppfyller vilkårene. I del 4 foretas en vurdering av om artikkel 8 gir tilstrekkelig beskyttelse til barn ut fra det som er kommet frem i tidligere drøftelser. Vurderingen i del 4 vil være de lege feranda.

2 Barn i sosiale medier

2.1 Barns vern i lys av annen rett enn personvernforordningen

Det vil videre bli redegjort for hvilke overordnede rettslige forankringer som foreligger ved vurderingen av barns vern etter personvernforordningen. I tillegg vil det være et særlig fokus på barns rettigheter i lys av annen rett enn personvernforordningen. Dette blir gjort for å belyse at det foreligger grunnleggende rettigheter om personvern for borgerne i lovbestemmelser som er lex superior. Lex superior innebærer at lovbestemmelser av høyere rang, som Grunnloven og internasjonale forpliktelser, vil gå foran formell lov ved motstrid.⁵⁶ Når det gjelder barn er det viktig å gi et overordnet bilde av hvilke forpliktelser som foreligger ikke bare for lovgiver, men også for selskaper som tilbyr tjenester til barn. Klargjøring av den overordnede rettslig forankringen vil også være nyttig for del 4 hvor det blir foretatt en vurdering av personvernforordningen artikkel 8. Klargjøringen vil synliggjøre hvilke forpliktelser staten har overfor borgerne og hvordan lovgiver, den utøvende og den dømmende makt skal utarbeide, praktisere og tolke lover.

I norsk rett har personvernet en overordnet rettslig forankring i Grl. § 102. Der følger det at "[e]nhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin kommunikasjon". Bakgrunnen for at man ønsket å ha en materiell beskyttelse av personvernet, var at Grunnloven skal gi det samme vernet som borgerne har etter de internasjonale forpliktelsene.⁵⁷ Det ble uttalt i dokument 16 (2011-2012) punkt 30.6.5 at "[h]ensikten med en slik grunnlovsbestemmelse vil dermed være med å sikre at privatlivets fred, personvern og personopplysningsvern sikres på alle rettsområder i tråd med gjeldende praksis, samtidig som dette synliggjøres på grunnlovsnivå". Det er på det rene at personopplysningsvernet skal innfortolkes i Grl. §102.

De internasjonale konvensjonene forarbeidene henviser til er EMK og Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (SP). Begge konvensjonene er inkorporert i norsk rett gjennom menneskerettighetsloven.⁵⁸ Det er da særlig EMK artikkel 8 og SP artikkel

⁵⁶ Monsen (2012) s. 193.

⁵⁷ Dok.nr.16 (2011-2012) s. 74.

⁵⁸ Lov 21. Mai 1999 nr. 30 om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven).

17 som verner personvernet. Grl. § 102, EMK artikkel 8 og SP artikkel 17 innebærer en negativ og positiv forpliktelse for staten.⁵⁹ Staten skal ikke gjøre inngrep i borgernes personvern utover det som er bestemt i konvensjonene. Staten skal også respektere borgernes personvern.⁶⁰ Den positive forpliktelsen innebærer at staten skal sikre at borgerne ikke krenker hverandres personvern.

Bestemmelsene har også innvirkning på den lovgivende, utøvende og dømmende makt. For lovgiver utgjør forpliktelsene etter bestemmelsene både en skranke og veiledning. For den dømmende makt og forvaltningen vil det være et tolkningsmoment når man skal treffe avgjørelser. Den dømmende makt har likevel mulighet for å treffe korrekte avgjørelser på områder hvor lovverket ikke er oppdatert når det ses hen til teknologiske utvikling.⁶¹

Barn og deres personvern er forankret i Grl. § 104. I likhet med Grl. § 102 fungerer denne bestemmelsen som en skranke for lovgiver og vil være tolkningsmoment i saker som gjelder barn.⁶²

Det følger av Grl. § 104 at "[b]arn har krav på respekt for sitt menneskeverd. De har rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv, og deres mening skal tillegges vekt i overensstemmelse med deres alder og utvikling". Grunnloven viser klart og tydelig at barn har et sterkt vern i norsk rett. I tredje ledd presiseres det dessuten at det er styresmaktene som har ansvaret for å "legge til rette for barnets utvikling, herunder sikre at barnet får den nødvendige økonomiske, sosiale og helsemessige trygghet [...]". Ordlyden tillegger staten ansvaret for at barn skal være tilstrekkelig beskyttet.

Det fremkommer av Barnekonvensjonen artikkel 2 at "[d]e stater som er part i denne konvensjonen, skal respektere og sikre de rettigheter som er fastsatt i denne konvensjonen for ethvert barn innenfor deres jurisdiksjon [...]". Ordlyden tilsier at staten skal sikre at barns rettigheter i henhold til konvensjonen blir fulgt i nasjonal lovgivning. Slik sett foreligger det en negativ forpliktelse for staten.

Av Barnekonvensjonen artikkel 3 fremkommer det at "[v]ed alle handlinger som berører barn [...] skal barnets beste være et grunnleggende hensyn". Ordlyden av "barnets beste" er vidt og omfatter grunnleggende behov som barn har, men også beskyttelse og selvbestemmelsesrett.

⁵⁹ Wessel- Aas (2018) s. 30-31.

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Dok 16 (2011- 2012) s. 176.

⁶² Dok 16 (2011-2012) punkt 32.5.1.

Begrepet er dynamisk og varierer ut i fra hvert enkelt tilfelle.⁶³ Bestemmelsen legger i tillegg et stort ansvar på de involverte til å sørge for at barnets beste alltid blir fulgt i saker som angår dem. Ordlyden er ikke avgrenset til å gjelde hvert enkelt barn, men også barn som gruppe. Artikkel 3 legger et ansvar på lovgiver om å påse at alle lover og regler som angår barn skal utformes i samsvar med hva som er barnets beste jfr. artikkel 3. En tilsvarende bestemmelse finner man i Grunnloven § 104 andre ledd.

Barn har rett til å uttrykke sin mening i saker som angår dem jfr. Barnekonvensjonen artikkel 12. Det fremkommer at "[p]artene skal garantere et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, retten til å fritt gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet".

En naturlig språklig forståelse av "skal garantere" tilsier at det er lite rom for skjønn fra de ulike partene sin side. Støtte for en slik tolkning finnes i FNs barnekomité sin uttalelse om artikkel 12.⁶⁴ Komiteen uttaler at "[t]his obligation contains two elements in order to ensure that mechanisms are in place to solicit the views of the child in all matters affecting her or him and to give due weight to those vies"⁶⁵. Det blir her lagt et ansvar ovenfor de som behandler saker som angår barn til å høre barnets tanker om temaet.⁶⁶

Artikkel 13 i Barnekonvensjonen viser at "[b]arnet skal ha rett til ytringsfrihet, denne rett skal omfatte frihet til å søke, motta og meddele opplysninger og ideer av ethvert slag uten hensyn til grenser, enten det skjer muntlig, skriftlig eller på trykk i kunstnerisk form eller gjennom en hvilken som helst uttrykksmåte barnet måtte velge".

Bestemmelsen favner etter sin ordlyd bredt og omfatter blant annet bruk av sosiale medier. Dette tilsier at barn har et sterkt vern av sin ytringsfrihet. En begrensning av denne retten følger av annet ledd: "[u]tøvelsen av denne rett kan undergis visse begrensninger, men bare begrensninger som er fastsatt ved lov og som er nødvendige: a) av hensyn til andres rettigheter eller omdømme, eller b) for å beskytte nasjonal sikkerhet, offentlig orden (ordre public) eller offentlig helse eller moral". Staten kan gjøre inngrep i ytringsfriheten dersom ett av de tre alternative vilkårene er oppfylt. Etter ordlyden foreligger det en høy terskel for at

⁶³CRC (2013) s. 3.

⁶⁴ CRC (2013) s. 8.

⁶⁵ Ibid s. 8.

⁶⁶ Ibid s. 18.

staten kan gjøre inngrep. Artikkel 13 stadfester også retten for barn til å opprette brukerprofiler på sosiale medier.

Barnekonvensjonen artikkel 16 gir uttrykk for at "[i]ngen barn skal utsettes for vilkårlig eller ulovlig innblanding i sitt privatliv, sin familie, sitt hjem eller sin korrespondanse, eller for ulovlig angrep mot sin ære eller omdømme". Barns personopplysninger er omfattet av ordlyden. I tillegg ligger det et element av menneskeverd i ordlyden i betydningen av, at barn skal behandles som om de har grunnleggende rettigheter. Bestemmelsen gir uttrykk for barns rett til beskyttelse generelt, men også på sosiale medier.

Bestemmelsene i Barnekonvensjonen tilsvarer bestemmelsene i EMK artikkel 8 og 10.

Som det har fremkommet i gjennomgangen ovenfor, er barns rettigheter sterkt nedfelt i Grunnloven og Menneskerettighetene. Bestemmelsene som er gjennomgått viser at barn både har rett til å bruke sosiale medier og samtidig være beskyttet. Dette påvirker lovgiver til å utarbeide og overholde lovbestemmelser som gjør nettopp dette. I tillegg foreligger det et ansvar for de behandlingsansvarlige å påse at barns rettigheter blir oppfylt.

2.2 Økt fokus på barns personvern i EU- og EØS-rett

Barns personvern har i liten grad blitt fokusert på fra et lovgiver perspektiv før i 2012. Likevel forelå det også før 2012 et vern gjennom personverndirektivet artikkel 1 (1) som henvendte seg til "natural person".⁶⁷ En naturlig språklig forståelse tilsier at barn også var omfattet av denne bestemmelsen. Artikkel 29- gruppen støtter en slik tolkning av "natural person", og det er klart at selv om barn ikke ble nevnt, så var de vernet gjennom personverndirektivet.⁶⁸

Under forutsetning av at regelverket ble tolket i lys av hensynet til barnet beste, jfr. Barnekonvensjonen artikkel 3, uttalte artikkel 29- gruppen at mindreåriges personvern i det fleste tilfeller var tilfredsstillende ivaretatt.⁶⁹ Gruppen uttalte at "in cases of conflicting interest, a solution can be sought by interpreting the Directives in accordance with the general principle of the UN Convention on the Rights of the Child, namely the best interest of the

⁶⁷ Direktiv 95/46/EC.

⁶⁸ Artikkel 29-Gruppen (2008) s. 6.

⁶⁹ Artikkel 29-gruppen (2009) s. 18.

child [...]”.⁷⁰ Artikkel 29- gruppen har i tillegg uttalt at når det oppstår konflikt mellom personvern og barnets beste, må prinsippet om barnets beste gå foran.⁷¹

Uttalelsene tydet på at artikkel 29-gruppen var tilfredsstillt med det vernet barn hadde etter direktiv 95/46/EF.

Den 25. januar 2012 fremmet Kommisjonen et forslag om å gjøre store endringer i personverndirektivet for å øke brukernes kontroll av deres data og for å kutte kostnadene til bedriftene.⁷² EDPS uttalte at ”children’s particular interest would be better protected if the new legal instrument contained additional provisions, specifically addressed to the collection and further processing of children’s data”.⁷³ Det var her kommet signaler om at det var behov for et særlig vern for barn, og at man burde utarbeide en aldersgrense for å samtykke til informasjonssamfunnstjenester.⁷⁴

I det første forslaget til nåværende artikkel 8 fremkom det at ”[f]or the purpose of this Regulation, in relation to the offering of information society services directly to a child, the processing of personal data of a child below the age of 13 years shall only be lawful if and to the extent that consent is given or authorized by the child’s parent or custodian. The controller shall make reasonable efforts to obtain verifiable consent, taking into consideration available technology”.⁷⁵ Ordlyden fremstår som tungt formulert og lite konkret. Aldersgrensen for samtykke var i det første forslaget satt til 13 år, men ble senere endret det til 16 år slik bestemmelsen er i dag.

Fortalen til personvernforordningen har også gjennomgått endringer. Et eksempel på dette er fortalepunkt 38. I det første forslaget var det en henvisning til Barnekonvensjonen om definisjonen av barn.⁷⁶ I endringen ble det blant annet tatt med ”[w]here data processing is based on the data subject’s consent in relation to the offering of goods or services directly to a child, consent should be given or authorized by the child’s parent or legal guardian in cases where the child is below the age of 13”.⁷⁷ Dette ble til slutt inntatt i selve artikkel 8. Ved å ta det med i selve bestemmelsen ble kravet om samtykke fra foreldrene når barnet er under 13

⁷⁰ Artikkel 29-gruppen (2009) s. 18.

⁷¹ Artikkel 29-gruppen (2008) s. 5.

⁷² European Commission (2012).

⁷³ EDPS (2011) s. 20 avsnitt 93.

⁷⁴ Dataguidance (2019).

⁷⁵ Albrech (2013) s. 72.

⁷⁶ Ibid s.10.

⁷⁷ Albrecht (2013) s. 10.

år, bindende for de brukeransvarlige. I tillegg får lovgiver tydelig frem at samtykke bare er lovlig for de under 13 år når det enten er gitt av eller godkjent av de som har foreldreansvar. Slik sett ble vernet ovenfor barn styrket gjennom artikkel 8. I fortalen er det i dag presisert at det vernet som barn fortjener gjelder spesielt når det kommer til å opprette personlighets- eller brukerprofiler jfr. fortalepunkt 38.

I norsk lov ble barn nevnt i personopplysningsloven § 11 tredje ledd, hvor det fremgikk at personopplysninger som gjelder barn ”ikke skal behandles på en måte som er uforsvarlig av hensyn til barnets beste”. Bestemmelsen kom inn i loven i 2012.⁷⁸ En naturlig språklig forståelse av ”uforsvarlig” tilsier at det må være tale om mer klanderverdige tilfeller før det skal falle inn under bestemmelsen. En slik tolkning finner man støtte for i Prop.47 L (2011-2012). Av de nevnte forarbeidene fremkommer det at”[u]forsvarlighetsregelen vil i mindre grad være aktuell direkte overfor barn som selv, og etter eget ønske, legger ut sine personopplysninger”.⁷⁹ Terskelen for å påberope seg § 11 var høy.

Begrunnelsen til departementet for å innta en slik bestemmelse var et behov for å styrke barns personvern, selv om det kom signaler fra EU om at vernet var sterkt nok.⁸⁰ Mindreåriges rettsstilling ble til en viss grad styrket gjennom personvernloven av 2000 § 11 tredje ledd.

Det er tydelig at det er blitt fokus på å ha lovbestemmelser om personvern som er rettet mot barn. Personvernforordningen er et oppdatert regelverk som skal være tilpasset digitaliseringen som har skjedd og fortsatt skjer.

⁷⁸ Prop.47 L (2011-2012).

⁷⁹ Ibid punkt 5.6 ”Departementets vurdering”.

⁸⁰ Ibid.

3 Samtykke som rettslig grunnlag for behandling av personopplysninger etter artikkel 6 nr. (1) (a)

Det vil videre bli redegjort for vilkårene for barns samtykke i forbindelse med informasjonssamfunnstjenester. Videre i kapittelet vil det bli redegjort for hva som utgjør et samtykke jfr. personvernforordningen artikkel 6 nr. (1) (a). I analysen må det tas hensyn til at problemstillingen er knyttet opp mot barns samtykke. Dette vil det bli tatt hensyn til i den videre drøftelsen av vilkårene i artikkel 6 nr. (1) (a).

Det følger av personvernforordningen artikkel 8 at ”[d]ersom artikkel 6 nr. (1) (a) får anvendelse i forbindelse med tilbud om informasjonssamfunnstjenester direkte til et barn, er behandling av et barns personopplysninger lovlig dersom barnet er minst 16 år”.

Bestemmelsen gjelder kun når det rettslige grunnlaget for behandling av personopplysninger er samtykke jfr. artikkel 6. nr (1) (a) hvor det fremkommer at ”[b]ehandlingen bare er lovlig dersom den registrerte har samtykket til behandling av sine personopplysninger for ett eller flere spesifikke formål”. Vilkårene i artikkel 6 nr. (1) (a) må i utgangspunktet være oppfylt for at det skal foreligge et gyldig samtykke. Artikkel 8 legger etter sin ordlyd begrensninger på når bestemmelsen kommer til anvendelse jfr. aldersgrense for når et barn kan samtykke og at det må være tale om en ”informasjonssamfunnstjeneste”. Etter personvernforordningen eksisterer det flere behandlingsgrunnlag jfr. artikkel 6 b) til f), men disse vil ikke bli behandlet nærmere i oppgaven.

3.1 Vilkår for at barn kan samtykke til bruk av informasjonssamfunnstjeneste

For at behandlingen skal være lovlig må den registrerte ha ”samtykket” til behandling av sine personopplysninger for ”ett eller flere spesifikke formål” jfr. personvernforordningen artikkel 6 nr. (1) (a). Vilkårene for hva som utgjør et samtykke er presisert i artikkel 4 og artikkel 7.

Det følger av artikkel 4 (11) at et samtykke er ”enhver frivillig, spesifikk, informert og utvetydig viljesytring fra den registrerte der vedkommende ved en erklæring eller en tydelig

bekreftelse gir sitt samtykke til behandling av personopplysninger som gjelder vedkommende”. Vilkårene er kumulative jfr. ”og”. Dette tilsier at det er en høy terskel for at det skal foreligge et gyldig samtykke. EDPB har uttalt at ”inviting people to accept a data processing operation should be subject to rigorous requirements, since it concerns the fundamental rights of data subjects and the controller wishes to engage in a processing operation that would be unlawful without the data subject’s consent”.⁸¹ Uttalelsen støtter tolkningen om at det foreligger en høy terskel for at det skal foreligge et gyldig samtykke.

Etter artikkel 7 første ledd er det et krav om at ”[d]ersom behandlingen bygger på samtykke, skal den behandlingsansvarlige kunne påvise at den registrerte har samtykket til behandling av personopplysninger om vedkommende”. Ordlyden legger bevisbyrden over på den behandlingsansvarlige for å påse at vilkårene i artikkel 4 (11) om samtykke til databehandling er oppfylt. Dersom den behandlingsansvarlige ikke klarer å oppfylle vilkårene, og ikke dokumentere at de er det, så er ikke samtykket gyldig.

Det fremgår av artikkel 7 (2) at ”[d]ersom den registrertes samtykke gis i forbindelse med en skriftlig erklæring som også gjelder andre forhold, skal anmodningen om samtykke fremlegges på en måte som gjør at den tydelig kan skilles fra nevnte forhold [...]”. Ordlyden av ”skriftlig erklæring” tilsier at det ikke bare gjelder papirbaserte dokumenter, men også elektroniske dokumenter. Det stilles her krav til de behandlingsansvarlige om at samtykke til personvernerklæringen ikke skal blandes med for eksempel samtykke til avtalevilkårene. Dette fremkommer av fortalepunkt 42, som uttrykker at de behandlingsansvarlige må påse at brukerne er klar over at man avgir et samtykke og til hvilken grad samtykke er gitt.

Plikten til å overholde vilkår for samtykke må ses i lys av ansvarsprinsippet som fremgår av artikkel 5 (2). Bestemmelsen pålegger de behandlingsansvarlige å påse at prinsippene blir overholdt. Det stilles krav om at formålet med behandlingen må være klart definert, behandlingen må være nødvendig for formålet, opplysninger skal være korrekte og nødvendig oppdatert, samt slettes dersom de ikke er det, i tillegg til at det foreligger et krav om integritet og konfidensialitet jfr. artikkel 5 nr. 1 a) til f). Bestemmelsen legger altså rammer for hvordan øvrige bestemmelser i forordningen skal fortolkes. De behandlingsansvarlige kan ikke avtale seg bort fra plikter og krav som følger av personvernforordningens regler.

⁸¹ EDPB (2020) s. 5.

Barn har et særlig sterkt vern når det kommer til samtykke. Det fremkommer blant annet av fortalepunkt 38 at "[b]arns personopplysninger fortjener et særlig vern, ettersom barn kan være mindre bevisste på aktuelle risikoer, konsekvenser og garantier samt på de rettigheter de har når det gjelder behandling av personopplysninger". Et særlig vern har barn når de "opprette[r] personlighets- eller brukerprofil samt på innsamling av personopplysninger om barn når de bruker tjenester som tilbys direkte til barn" jfr. fortalepunkt 38. Ansvar for å påse at kravene er oppfylt er pålagt de behandlingsansvarlige.

Dersom TikTok sin ordning for å innhente brukernes samtykke ikke kan sannsynliggjøre at samtykket oppfyller vilkårene i artikkel 4 (11), vil samtykket ikke være gyldig.

I det følgende skal det først gjøres rede for hva som menes med at et samtykke skal være "frivillig" jfr. artikkel 4 (11). Deretter skal det vurderes om TikTok sin personvernerklæring oppfyller vilkåret om at samtykke skal være gitt frivillig.⁸²

3.1.1 Samtykket må være frivillig

En naturlig språklig forståelse av "frivillig" tilsier at det skal være et samtykke som er gitt av egen vilje og uten press fra andre. Det ligger her en høy grad av autonomi til brukerne. Det springende punkt er om de behandlingsansvarlige kan sannsynliggjøre at samtykket var et uttrykk for et reelt ønske om at behandlingen skal finne sted jfr. artikkel 7 (1).

Det sentrale vurderingstemaet i frivillighetskravet fremkommer i fortalepunkt 42:

"[s]amtykket skal ikke anses som frivillig dersom den registrerte ikke har en reell valgfrihet, eller ikke er i stand til å nekte å gi eller trekke tilbake et samtykke uten at det er til skade for vedkommende".

EDPB har uttalt at vilkåret "frivillig" er delt opp i fire ulike vurderinger. Disse er ubalanse i makt, betingelser, detaljnivå og skade⁸³. Redegjørelsen vil følge disse vurderingene som, også vil bli brukt for å vurdere om samtykket gitt til TikTok er "frivillig".

⁸² Det fremkommer ikke klart hvilket behandlingsgrunnlag TikTok bruker enkelte steder i sin personvernerklæring. Analysen vil være basert på de punktene i erklæringen hvor det fremkommer spesifikt, hvor det ikke fremkommer klart av personvernerklæringen så vil det forutsettes at behandlingsgrunnlaget er artikkel 6 nr. 1 a).

⁸³ EDPB (2020) s.7

Ubalanse i makt:

Dersom det foreligger ulike maktforhold mellom den behandlingsansvarlige og den registrerte, skal ikke samtykke brukes som rettslig grunnlag. Det er de konkrete forholdene ved samtykket som skal vurderes. En slik tolkning underbygges av fortalepunkt 43 hvor det fremkommer at "[f]or å sikre at et samtykke gis frivillig bør det ikke utgjøre et gyldig rettslig grunnlag for behandlingen av personopplysninger i et bestemt tilfelle dersom det er en klar skjevhet mellom den registrerte og den behandlingsansvarlige [...]". Det er nettopp dette som er kjernen i frivillighetskravet, man skal ikke bruke sin sterke posisjon til å få den registrerte til å avgi et samtykke man egentlig ikke vil gi. EDPB uttaler at "[c]onsent will not be free in cases where there is any element of compulsion, pressure or inability to exercise free will".⁸⁴

Conditionality/Betingelser:

Ved vurderingen av om samtykket er avgitt "frivillig", spiller artikkel 7 (4) en viktig rolle.⁸⁵ Av artikkel 7 (4) fremkommer det at "[v]ed vurderingen av om et samtykke er gitt frivillig skal det tas størst mulig hensyn til blant annet om oppfyllelse av avtale, herunder om yting av tjeneste, er gjort betinget av samtykke til behandling av personopplysninger som ikke er nødvendig for å oppfylle nevnte avtale". Formålet med denne artikkelen er at den skal sikre at behandlingen av personopplysninger ikke er skjult for brukerne.⁸⁶

EDPB uttaler at artikkel 7 (4) "seeks to ensure that the purpose of personal data processing is not disguised nor bundled with the provision of a contract of a service for which these personal data are not necessary. In doing so, the GDPR ensures that the processing of personal data for which consent is sought cannot become directly or indirectly the counter-performance of a contract. The two lawful bases for lawful processing of personal data, i.e consent and contract cannot be merged and blurred".⁸⁷ Personvernforordningen skal sikre at behandlingen av personopplysninger som krever samtykke ikke ender opp som motytelse for å oppfylle en kontrakt. Samtykke til behandling av personopplysninger som er unødvendig for å oppfylle avtalen, er ikke å anse som et frivillig samtykke.

Det er i relasjon til artikkel 7 (4) nødvendig å finne ut av hva som er formålet med kontrakten og hvilke data som er nødvendig for å oppfylle den. Artikkel 29-gruppen har tolket dette

⁸⁴ EDPB (2020) avsnitt 24.

⁸⁵ Ibid. avsnitt 25.

⁸⁶ Ibid. avsnitt 26.

⁸⁷ Ibid avsnitt 26.

strengt. Det må foreligge en objektiv og direkte tilknytning mellom databehandlingen og formålet med kontrakten.⁸⁸ Videre har EDPB uttalt at "[t]he processing must be necessary to fulfil the contract with each individual data subject". Hvis den behandlingsansvarlige forsøker å behandle personopplysninger som faktisk er nødvendig for å oppfylle en kontrakt, så er altså ikke samtykke det korrekte rettslige grunnlaget.⁸⁹

Granularity/Detaljnivå:

Når man skal ta i bruk en tjeneste som krever samtykke kan tjenesten inneholde mange forskjellige operasjoner til ulike formål. Brukeren bør ha muligheten til å velge hvilket formål de aksepterer i stedet for å samtykke til mange formål i ett.⁹⁰ Det følger av fortalepunkt 43 at samtykke "antas å ikke være frivillig dersom det ikke er mulig å gi separat samtykke for forskjellige behandlingsaktiviteter". Brukeren skal ha en valgmulighet til å gi sitt samtykke til ulike behandlinger. Dersom det ikke er mulig å hente inn separate samtykker til hvert formål, er ikke samtykket frivillig gitt.⁹¹

Detriment/ Skade:

Den behandlingsansvarlige må til slutt påse at det er mulig å nekte eller trekke tilbake samtykket uten skade for at det skal være gitt frivillig jfr. fortalepunkt 42. EDPB gir uttrykk for at dersom den behandlingsansvarlige kan vise at det er mulig å trekke tilbake samtykke uten negative konsekvenser for brukeren, tilsier dette at samtykket er gitt frivillig.⁹² Negative konsekvenser kan blant annet være at bruken av informasjonssamfunnstjenesten blir nedgradert.

3.1.2 Er det mulig å avgi et frivillig samtykke til TikTok sin personvernerklæring?

Foreligger det ubalanse i maktforholdet?

Det skal først drøftes om et samtykke til TikTok sin personvernerklæring innebærer ubalanse i makt. Særlig i relasjon til barn kan dette diskuteres. Barn ønsker ofte å ha det som er populært, og tenker kanskje ikke over sitt personvern når de registrerer seg som medlem. TikTok er et stort multinasjonalt selskap som skaper en arena for barn til å kunne være kreativ

⁸⁸ Artikkel 29-gruppen (2014) s. 16-17.

⁸⁹ EDPB (2020) avsnitt 30.

⁹⁰ Ibid avsnitt 42.

⁹¹ Ibid avsnitt 44.

⁹² Ibid avsnitt 48.

og sosial. Slik sett foreligger det ubalanse i makt ved at TikTok tilbyr en tjeneste som barn ønsker å benytte seg av. En viss ubalanse vil samtidig alltid foreligge når det er tale om barn, da de gjerne har mindre forståelse for sitt personvern, samtidig som et stort selskap tilbyr denne tjenesten. Likevel foreligger det ikke noe form for tvang, press eller manglende evne til å avgi samtykke. Dette fordi barn alltid har en mulighet til å ikke bli medlem, og personvernerklæringen til TikTok er tilgjengelig til å lese. Den ubalansen som alltid vil foreligge når det er tale om tjenester som leveres til barn, gjør det vanskelig for de behandlingsansvarlige å tilby tjenester til barn.

Er det betingelser knyttet til samtykket?

Formålet til TikTok er å gi brukerne mulighet til å lage korte videoer og samtidig kunne se videoer som er tilpasset det den enkelte bruker liker.⁹³ I appen kan man velge å ikke tillate tilpassede reklamer, men likevel bruke appen. Det fremkommer at ”if you do not choose this option [personalized ads], you will receive ads but they may not be relevant to you”.⁹⁴ At man får reklame likevel, begrunnes med at TikTok er en gratis tjeneste som får sin inntekt gjennom dette.⁹⁵ Sett hen til formålet med TikTok er ikke reklame nødvendig for at avtalen med brukerne skal oppfylles. Videoene man ser i appen er ikke avhengig av det, og ikke det å lage egne videoer. Det er forståelig at TikTok har behov for å tjene penger for å kunne tilby denne tjenesten, men det fremstår som en betingelse for at appen skal fungere. Samtykke til å få reklame i appen blir her ”bundled” opp med å samtykke til selve avtalen til TikTok. I dette tilfellet foreligger det ikke en objektiv og direkte tilknytning mellom databehandlingen og formålet med kontrakten. TikTok burde her ha brukt artikkel 6 nr. 1 b) som behandlingsgrunnlag.

Er samtykke til personvernerklæringen på detaljnivå?

For at et samtykke skal være gitt frivillig, må det gis samtykke til hver enkelt behandlingsaktivitet jfr. fortalepunkt 43. Når det kommer til TikTok så har man mulighet til å samtykke til ulike behandlingsaktiviteter. Blant annet å tillate ”personalized ads” og om man tillater varslinger eller ikke. Dette er to helt ulike operasjoner som tjener to ulike formål. Brukeren har selv frihet til å gi samtykke eller ikke til hver av dem. Dette tilsier at det

⁹³ TikTok avtalevilkår ”Your Relationship With Us”.

⁹⁴ TikTok app ”Personalize and data”.

⁹⁵ TikTok personvernerklæring ”How we use your personal data”.

foreligger reell valgfrihet. TikTok går her ned på detaljnivå og brukerne får mer kontroll over deres personlige data.

Det foreligger imidlertid ikke mulighet til å samtykke til deling med tredjeparter. Dette skjer automatisk ved at man logger seg inn enten med Facebook, Instagram eller Twitter. Det følger av TikTok sin personvernerklæring at ved å registrere seg via en av disse mediene så kan informasjon automatisk deles frem og tilbake.⁹⁶ Formålet her er at man lettere skal kunne registrere seg som bruker. Det problematiske er delingen mellom de ulike aktørene som man ikke samtykker separat til. Informasjon som blir delt er ”username and public profile”.⁹⁷ Tiktok deler tilbake ” such as app ID, access token and referring URL”.⁹⁸ Begrunnelsen for hvorfor TikTok deler tilbake fremkommer ikke av personvernerklæringen og som bruker har man ikke noe annet valg dersom man velger denne registreringsmetoden. Dette tilsier at samtykket ikke er på detaljnivå.

Enhver behandling av personopplysninger som ikke er nødvendig for å levere tjenesten dvs. med behandlingsgrunnlag i artikkel 6 nr 1. b) må det gis samtykke til. Ved å samtykke til TikTok sin personvernerklæring, gir man samtidig samtykke til å dele informasjon til tredjeparter. At man gir tillatelse til å dele informasjon til tredjeparter, er ikke nødvendig for at TikTok i seg selv skal fungere. Dette har jeg fått kjennskap til, ved at jeg registrerte meg med mailadresse og fikk en annen til å registrere seg med Facebook. Ved å registrere seg med f.eks Facebook så innebærer dette at de to ulike tilbyderne deler informasjon seg i mellom om brukeren. Til tross for at vi registrerte oss på ulike måter (og uten at den ene måtte dele med tredjeparter), så hadde vi nøyaktig den samme tilgangen begge to. Dette underbygger at det ikke er nødvendig å dele informasjon med tredjeparter for at appen skal fungere og at det burde foreligge et eget samtykke til dette. Personvernerklæringen til TikTok er ikke tilstrekkelig spesifikk.

Er det mulig å trekke tilbake samtykket uten skade?

I henhold til artikkel 7 (3) og fortalepunkt 42 må det være mulig å trekke tilbake samtykket uten skade. Det å trekke tilbake samtykket fremstår like enkelt som det å gi samtykke. Det eneste man trenger å gjøre er å trykke på en knapp inne i appen. TikTok har i tillegg

⁹⁶ TikTok personvernerklæring ”Business Partners”.

⁹⁷ Ibid.

⁹⁸ Ibid.

utarbeidet retningslinjer som viser hvordan man fjerner samtykket⁹⁹. Retningslinjene er utarbeidet med tanke på barn, som tilsier at samtykket blir frivillig gitt. Eksempel på hva man kan trekke tilbake samtykke til uten skade er blant annet ”personalized ads”.

I TikTok sine avtalevilkår fremkommer det at ”[a]s we do not permit the use of the Services by persons who do not agree to comply with our Terms, your continued access of use of the Services after the new Terms constitutes your acceptance of such new Terms. If you do not agree to the new Terms, you must stop accessing or using the Services and close your account”.¹⁰⁰ Det er altså ikke mulig å trekke tilbake samtykket uten at det blir skade, da det fremkommer klart og tydelig at man ikke lenger kan bruke appen dersom man ikke godtar de nye vilkårene. Det blir vanskelig for TikTok å bevise at det foreligger et frivillig samtykke i en slik situasjon. På den andre siden bør det være mulig for TikTok å endre brukervilkårene blant annet for å kunne forbedre vilkårene. Dette er en naturlig del av at selve appen blir oppdatert til ny og (kanskje) forbedret versjon. TikTok burde her vurdert et annet behandlingsgrunnlag som artikkel 6 nr. (1) (b).

3.1.3 Samtykket må være spesifikk

Det følger av artikkel 6 nr. (1) (a) at behandlingen er lovlig dersom den registrerte har samtykket til behandling av sine personopplysninger for ”ett eller flere spesifikke” formål. En naturlig språklig forståelse av ”spesifikk” tilsier at formålene må være konkret angitt.

Det følger av fortalepunkt 32 at ”[e]t samtykke bør omfatte alle behandlingsaktiviteter som utføres med henblikk på samme formål. Dersom det er flere formål med behandlingen, bør det gis samtykke til alle”.

En behandling kan bestå av flere handlinger eller aktiviteter. Det at samtykke skal være spesifikt sikter til at den registrerte skal være klar over hvilke handlinger samtykket dekker. EDPB har uttalt at ”[t]he requirement that consent must be “*specific*” aims to ensure a degree of user control and transparency for the data subject”.¹⁰¹ Dette vil gjøre at den registrerte bedre skal forstå hva han/hun samtykker til, samt også bidra til at samtykket blir mer

⁹⁹ TikTok “Youth Portal”.

¹⁰⁰ TikTok avtalevilkår “Changes to the Terms and Services”.

¹⁰¹ EDPB (2020) s. 14.

”informert”. Det må samtidig tolkes i tråd med kravet om at det skal være på detaljnivå for at samtykke skal være frivillig gitt jfr. fortalepunkt 43.

Det at samtykket skal være spesifikk har nær sammenheng med prinsippet om formålsbegrensningen i artikkel 5 nr. 1 b). Der fremkommer det at ”[p]ersonopplysninger skal samles inn for spesifikke, uttrykkelige angitte og berettigede formål og ikke viderebehandles på en måte som er uforenlig med disse formålene [...]”. Ordlyden tilsier at artikkel 5 nr. 1 b) fungerer som et sikkerhetsnett for å beskytte brukerne fra at det skal skje en utvidelse av formålene som dataene blir behandlet under etter at samtykke er gitt. En slik tolkning støttes av artikkel 29- gruppen som uttaler at dette er kjent som ”function creep”.¹⁰²

Såkalt ”function creep” innebærer at de mer overordnede formålene må brytes ned i andre formål. De brukeransvarlige må altså på detaljnivå og angi formålene på en presis og, forståelig måte, og ikke formulere for vide formål. Artikkel 29-gruppen har uttalt at ”consent must be specific to the purpose”.¹⁰³

3.1.4 Er TikTok sin personvernerklæring tilstrekkelig spesifikk?

TikTok opplyser i personvernerklæringen at når man bruker appen på en mobil, vil de samle informasjon om lokasjonen man oppholder seg på. Formålet oppgir de til å være ”in order to customise your experience”.¹⁰⁴ Dette gjør TikTok ved å bruke IP adressen til mobilen. Videre fremkommer det at innenfor noen jurisdiksjoner kan de også samle GPS data. Det fremkommer imidlertid ikke hvilke jurisdiksjoner det gjelder. Det er mulig å slå av GPS på selve telefonen, men dette gir ikke TikTok noe informasjon om. Dette er særlig uheldig når det kommer til barn med tanke på hvilke trusler og risiko de er utsatt for.¹⁰⁵ Det fremgår av personvernforordningen artikkel 4 (1) at IP-adresser er en personopplysning. Det kan imidlertid spørres om informasjon om lokasjon er nødvendig for at appen skal fungere optimalt. Dessverre er det lite informasjon som kommer frem i personvernerklæringen til TikTok. Geolokalisering er ofte bare nødvendig for apper som trenger informasjon om hvor man befinner seg, for eksempel for apper knyttet til transport. Dette tilsier at

¹⁰² EDPB (2020) avsnitt 56 s. 14.

¹⁰³ Ibid avsnitt 58 s. 14.

¹⁰⁴ TikTok personvernerklæring ”Location”.

¹⁰⁵ Personopplysninger kan havne på avveie og det er ikke usannsynlig at det kan bli brukt av personer som har onde hensikter.

personvernerklæringen til TikTok ikke er tilstrekkelig spesifikk og at det burde eksistert et eget samtykke spesifikt for bruk av geolokalisering.

3.1.5 Samtykket må være informert

En naturlig språklig forståelse av ”informert” tilsier at den registrerte skal få kunnskap om hva vedkommende samtykker til. Denne forståelsen finnes det støtte for i artikkel 5 nr. 1 (a), hvor det overordnede prinsippet om lovlighet, rettferdighet og åpenhet er nedfelt.

Av fortalepunkt 42 fremkommer det at ”[f]or å sikre at samtykke er informert bør den registrerte minst kjenne den behandlingsansvarlige identitet og formålene med behandlingen som personopplysningene skal brukes til”.

Fortalepunktet angir minstekrav til hvilke opplysninger den registrerte skal bli informert om. At det er et krav til at samtykke skal være informert bidrar til at den registrerte kan gjøre en avveid beslutning før samtykke eventuelt gis. Brukerne kan dessuten bedre forstå hva de samtykker til og eventuelt benytte seg av retten til å trekke tilbake et samtykke.

I personvernforordningen artikkel 13 og 14 oppstilles informasjonsplikt som skal gis ved innsamling av personopplysninger fra den registrerte og informasjon som skal gis dersom personopplysninger ikke er blitt samlet inn fra den registrerte. Det vil ved innhenting av samtykke være enkelt og praktisk å gi informasjon som følger av artikkel 13 og 14.

EDPB har satt noen minimumskrav for hvilken informasjon den behandlingsansvarlige må ha tilgjengelig til enhver tid.¹⁰⁶

Disse er:

- i. the controller`s identity¹⁰⁷ ,
- ii. The purpose of each of the processing operations for which consent is sought¹⁰⁸
- iii. What (type) of data will be collected and used,¹⁰⁹
- iv. The existence of the right to withdraw consent,¹¹⁰
- v. information about the use of the data for automated decision-making in accordance with

¹⁰⁶ EDPB (2020) avsnitt 64.

¹⁰⁷ Se fortalepunkt 42.

¹⁰⁸ Se fortalepunkt 42.

¹⁰⁹ Se Artikkel 29-gruppen (2011) side. 19-20.

¹¹⁰ Se personvernforordningen artikkel 7(3).

Article 22 (2) (c)¹¹¹ where relevant, and

vi. On the possible risks of data transfers due to absence of an adequacy decision and of appropriate safeguards as described in Article 46”.¹¹²

Av fortalepunkt 32 følger det at ”[d]ersom den registrertes samtykke skal gis etter en elektronisk anmodning, må anmodningen være tydelig, kortfattet og ikke unødig forstyrre bruken av den tjenesten samtykket gjelder”.

EDPB har uttalt at: ”When seeking consent, controllers should ensure that they use clear and plain language in all cases. This means a message should be easily understandable for the average person and not only for lawyers”.¹¹³ Også av fortalepunkt 58 fremgår det at det “skal benyttes et klart og enkelt språk og ved behov visualisering”. Det fremstår som at det legges opp til en forholdsmessighetsvurdering, utover minstekravet i fortalepunkt 42. En slik tolkning er det støtte for i fortalepunkt 58 hvor det fremkommer at informasjon kan gis elektronisk når den er rettet mot allmennheten, og det ”er særlig relevant i situasjoner der det økende antallet aktører samt de komplekse teknologiene som brukes, gjør det vanskelig for den registrerte å vite og forstå om, av hvem og for hvilket formål vedkommende personopplysninger samles inn [...]”. Hvilken type informasjon som skal gis vil da være avhengig av hvor inngripende behandlingen er, hvem informasjonen skal formidles til og hvor kompleks informasjonen er.

Kravet om klarhet pålegger de behandlingsansvarlige å påse at personvernerklæringen ikke er vanskelig å forstå for en alminnelig forstandig person. Videre er det i fortalepunkt 58 uttalt at: ”[e]ttersom barn fortjener et særlig vern, bør all informasjon og kommunikasjon, dersom behandlingen gjelder barn, være formulert på et klart og enkelt språk som barn lett kan forstå”. Det foreligger strengere krav til informasjon i de ulike personvernerklæringene når det er barn som skal avgi sitt samtykke. Artikkel 29- gruppen har uttalt at brukeransvarlige ”should ensure that the vocabulary, tone and style of the language used is appropriate to and resonates with children so that the child addressee of the information recognises that the

¹¹¹ Se Artikkel 29-gruppen (2016) avsnitt IV. Side 20.

¹¹² EDPB (2020) avsnitt 64.

¹¹³ Ibid avsnitt 67 s. 16.

message/information is being directed at them”¹¹⁴. Videre viser gruppen til at man kan bruke “UN Convention on the Rights of the Child in Child Friendly Language” som inspirasjon.¹¹⁵

Drøftelsen vil i det videre bli delt i to: Punkt 3.1.6 er en generell del om barn blir tilstrekkelig informert av personvernerklæringen som er tiltenkt alle. Punkt 3.1.7 vil være en vurdering av om barn blir tilstrekkelig informert av å lese den som er utformet med tanke på barn.

3.1.6 Blir barn tilstrekkelig informert av å lese TikTok sin personvernerklæring?

Nettsiden til TikTok inneholder personvernerklæringer for USA, EEA, Sveits og resten av verden.¹¹⁶ Ved å klikke på de enkelte hyperlinkene kommer man til den enkelte personvernerklæringen. Det er en eneste lang tekst uten mulighet til å navigere, man må scrolle nedover.

Artikkel 29- gruppen har uttalt at ”[t]he design and layout of the first layer of the privacy statement/notice should be such that the data subject has a clear overview of the information available to them on the processing of their personal data and where/how they can find that detailed information within the layers of the privacy statement/ notice”.¹¹⁷ Ved å ha en lang tekst er det lett for leseren av personvernerklæringen å miste oversikt over hvilken informasjon som fremkommer. TikTok kunne med fordel hatt en bedre oversikt over hva slags type informasjon personvernerklæringen inneholder, samt lenker til de enkelte punktene. Dette ville gjort at erklæringen ble mer transparent og enklere for en leser å bli kjent med informasjonen.

Når det kommer til språket i personvernerklæringen er det enkelte steder vage formuleringer som er åpen for ulike tolkninger. Blant annet står det ”[w]e also process information about your followers [...]”.¹¹⁸ Som leser lurer man da på hvilken informasjon de får fra de ulike følgerne og hva TikTok bruker denne informasjonen til. Dette er lite informativt og en formulering som kan tolkes på mange ulike måter, hvilket tilsier at det ikke er tilstrekkelig informativt. I tillegg opplyser TikTok om at når man bruker funksjonen ”Find Friends” (som

¹¹⁴ Artikkel 29- gruppen (2018b) s. 10.

¹¹⁵ Unicef.

¹¹⁶ TikTok personvernerklæring.

¹¹⁷ Artikkel 29- gruppen (2018b) s. 19.

¹¹⁸ TikTok personvernerklæring “The types of data we use”.

er knyttet opp til kontaktlisten i Facebook), så deler TikTok data med Facebook for at funksjonen skal fungere. Hvilken type data fremkommer ikke av personvernerklæringen.¹¹⁹

Artikkel 29- gruppen har gitt noen eksempler på uttalelser fra personvernerklæringer som ikke er tilstrekkelig klar.¹²⁰ Et av disse er “”We may use your personal data to develop new services” (as it is unclear what the “services” are or how the data will help develop them)”. Dette er ganske likt formuleringene som TikTok kommer med, og viser at brukerne ikke blir tilstrekkelig informert.

Et annet eksempel på en vag formulering fra TikToks personvernerklæring er ”[w]e will likewise share certain information with relevant social network such as your app ID, access token and the referring URL”.¹²¹ Ordlyden av “such as” tilsier at dette ikke er uttømmende eksempler på hva de deler av informasjon med andre sosiale medier. I tillegg er ordlyden vag og åpen for ulike tolkninger. Det er et teknisk språk som gjør det krevende å forstå hva TikTok mener. TikTok kunne med fordel forklart dette på et enklere og mer informativt språk slik at brukeren blir mer informert.

3.1.7 Blir barn tilstrekkelig informert av å lese personvernerklæringen som er utformet spesifikt til barn?

Det fremgår av TikTok sin personvernerklæring at ”[i]f you are between 13 and 18 years old, we have prepared a separate summary of this policy and what it means for you. It is available in the app under the “Privacy Policy tab”.¹²² Oppsummeringen er da særlig rettet mot barn. På nettsiden til TikTok hvor personvernerklæringen fremkommer er det en meny på høyre side. Der kan man trykke på ”Privacy Policy for Younger Users”. Det er ingen hyperlenke til denne siden under personvernerklæringen som gjelder for EU/ EØS landene. Det fremkommer i ”Privacy Policy for Younger Users” at denne gjelder for brukere i USA.

I oppgaven vil jeg derfor forholde meg til den oppsummerende delen i appen.

For å få tilgang til den oppsummerende delen må man registrere seg som bruker. Med tanke på kravene til ”informert” og at dette er særlig rettet mot barn, er ikke dette godt nok. Barn får ikke tilgang til den forenklete informasjonen før de allerede har blitt brukere. Dette tilsier at

¹¹⁹ TikTok personvernerklæring ”How we share your personal data”.

¹²⁰ Artikel 29- gruppen (2018b) s. 9.

¹²¹ TikTok personvernerklæring “Business Partners”.

¹²² TikTok personvernerklæring.

personvernerklæringen ikke er utformet på korrekt måte for å sørge for at barn blir tilstrekkelig informert, og forhindre at de samtykker til noe de egentlig ikke har bakgrunn for å forstå.

Når man registrerer seg som bruker kan man velge flere ulike metoder, blant annet å bruke Facebook, Twitter, Instagram eller Google. I den delen av personvernerklæringen som er tilpasset barn, fremkommer det at ved å velge å registrere seg ved denne måten blir informasjon delt mellom de to appene. ”This includes your username, public information and some technical information”.¹²³ Setningen fremstår som veldig vagt formulert og kan tolkes på ulike måter, særlig ”technical information” som de ikke oppgir hva egentlig er. I personvernerklæringen som ikke er tilpasset til barn fremkommer det ”[i]f you choose to use the Platform using your social media account detail, you will provide us or allow your social network to provide us with your username and public profile [...]”.¹²⁴ Dette fremstår som mer informert og ikke minst brukes et mer klart og tydelig språk. Selv om man skal tilpasse språket til barn kan man ikke holde tilbake informasjon. TikTok lenker til full versjon, men dette er enkelt for barn å unngå å trykke på.

TikTok har en egen ”youth portal” hvor de forklarer med bilder hvordan man kan gjøre endringer på innstillinger. De skriver at ”cover photo and description are public, so they can be seen by anyone”.¹²⁵ Dette taler for at TikTok tilpasser plattformen til barn og at de ønsker at barn skal være tilstrekkelig informert til å ta veloverveide valg om sitt personvern.

Språket i den oppsummerende delen fremstår som at TikTok har forsøkt å tilpasse seg barn som leser den. Det brukes uttrykk som ”stuff” og enkelte steder er språket utformet slik at det fremstår som om selskapet gjør barn en tjeneste, slik som ”[a]llow you to interact with others in the TikTok community- For example, using the ”Find Friends” feature”.¹²⁶ Videre i den oppsummerende delen er det ikke noe informasjon om at data delt med Facebook slik det fremkommer i den vanlige personvernerklæringen. Dette tilsier at informasjon blir utelatt til fordel for å være mer attraktiv.

Ordlyden ”informert” tilsier i seg selv at det foreligger krav til språket som personvernerklæringen er skrevet på. En bruker kan vanskelig bli tilstrekkelig informert

¹²³ TikTok app ”Privacy Policy for Youngsters”.

¹²⁴ TikTok personvernerklæring ”Business Partners”.

¹²⁵ TikTok ”Youth Portal”.

¹²⁶ TikTok app ”Privacy Policy for Youngsters”.

dersom det er krevende å forstå språket informasjonen er skrevet på. TikTok sin personvernerklæring er ikke tilstrekkelig informativ med hensyn til barn.

Personvernerklæringen eksisterer bare på ni av de 24 offisielle språkene til EU.¹²⁷ For norske brukere blir den engelske versjonen av personvernerklæringen automatisk valgt. Selv om barn starter engelsk opplæring i første klasse på barneskolen, kan man ikke forvente at de yngste barna skal forstå alt som står i en slik personvernerklæring.¹²⁸ Slike personvernerklæringen har ofte et tungt språk. Særlig gjelder dette dersom man ikke har engelsk som sitt morsmål. Dette tilsier at barn ikke kan bli tilstrekkelig informert med tanke på de høye kravene som personvernforordningen stiller når det kommer til informasjon til barn.

3.1.8 Samtykket må være en utvetydig viljesytring

Det følger av artikkel 4 (11) at samtykket skal være en ”utvetydig viljesytring fra den registrerte der vedkommende ved en erklæring eller en tydelig bekreftelse gir sitt samtykke til behandling av personopplysninger som gjelder vedkommende”. En naturlig språklig forståelse av ”utvetydig viljesytring” tilsier at man har foretatt seg en tilsiktet handling for å samtykke. Det er et krav om at den registrerte ikke skal være i tvil om at man har samtykket og heller ikke hva man har samtykket til.

Artikkel 4 (11) er bygget på definisjonen av artikkel 2 h) i direktiv 95/46/EC hvor det ble definert som ”an indication of wishes by which the data subject signifies his agreement to personal data relating to him being processed”. Dette støtter forståelsen av at det må foreligge en tilsiktet handling fra den registrerte. Forhåndsavkryssede bokser er ikke å regne som en utvetydig viljesytring.¹²⁹

EU-domstolen har uttalt i Planet49 at ”[o]nly active behaviour on the part of the data subject with a view to giving his or her consent may fulfil that requirement”.¹³⁰ Saken omhandlet et lotteri på en nettside hvor man måtte skrive inn postkoden sin, og deretter gikk videre til en nettside hvor man måtte oppgi navn og adresse. Der var det også to avkrysningsbokser, hvor

¹²⁷ EU ”language”.

¹²⁸ Utdanningsdirektoratet.

¹²⁹ EDPB (2020) side 18 og Planet49 [GC] C-673/17.

¹³⁰ Planet49 [GC] C-673/17 avsnitt 54.

den første ikke var forhåndsavkrysset. Den andre var forhåndsavkrysset. Deltagelse i lotteriet var bare mulig dersom en av disse boksene var krysset av.

Retten kom til at det ikke foreligger et samtykke ved avkrysning av en boks. Det må altså foreligge en aktiv handling fra den registrerte.

At samtykke krever en aktiv handling fra den registrerte finnes også støtte for i fortalepunkt 32, der det fremkommer at det må foreligge en tilsiktet handling. Det skal ikke være noe tvil om at den registrerte ønsker å samtykke til personvernerklæringen til den enkelte informasjonssamfunnstjenesten. EDPB har uttalt at “[a] “clear affirmative act” means that the data subject must have taken a deliberate action to consent to the particular processing”, som underbygger en slik tolkning¹³¹.

3.1.9 Er samtykke til TikTok sin personvernerklæring en utvetydig viljesytring?

Når man oppretter en brukerprofil hos TikTok står det i liten skrift at “[b]y signing up, you agree to our Terms of service and acknowledge that you have read our Private Policy to learn how we collect, use, and share your data and our cookies policy to learn how we use cookies”.¹³²

Personvernerklæringen til TikTok inneholder lenker til både brukervilkårene og personvernerklæringen. Brukeren kan registrere seg ved: telefonnummer, email, Facebook, Apple, Google eller Twitter. Først etter å ha valgt metode for registrering kan man ta tjenesten i bruk. Brukerne blir aldri uttrykkelig bedt om å samtykke til databehandlingen. Samtykket foreligger ved avtaleinngåelsen, slik at det ikke er mulig å godta brukervilkårene til TikTok uten å samtidig samtykke til behandlingen. Det foreligger ikke noe valg for brukerne. Enten må de registrere seg eller så kan de ikke bruke tjenesten. Artikkel 29- gruppen har uttalt at et slikt valg vil være avhengig av om brukerne finner andre tjenester som tilbyr det samme.¹³³ De konkluderer med at “using this argument means this consent fails to comply with the GDPR”.

¹³¹ EDPB (2020) avsnitt 77.

¹³² TikTok app “Sign up for TikTok”.

¹³³ Artikkel 29- Gruppen (2018a) s. 9.

Det at man samtykker ved avtaleinngåelse tilsier at det ikke foreligger en utvetydig viljesytring, ettersom det ikke foreligger et reelt valg for brukeren. Dette finner man også støtte fra hos EDPB: "A controller must also beware that consent cannot be obtained through the same motion as agreeing to a contract or accepting general terms and conditions of a service. Blanket acceptance of general terms and conditions cannot be seen as a clear affirmative action to consent to the use of personal data".¹³⁴ Det foreligger ikke en utvetydig viljesytring fra brukerne når de aksepterer både brukervilkårene og personvernerklæringen.

Når man samtykker til tilpasset reklame så skjer det automatisk at man også samtykker til "Ads based on data received from partners".¹³⁵ TikTok gir selv et eksempel for å forklare hva dette går ut på: "if you buy clothes (and have consented to that retailer sharing data with TikTok) you may see adverts from other fashion brands, because we have put you into a group of users that likes buying clothes".¹³⁶ Forskjellen mellom dette og "personalized ads" er at her baseres annonsene på informasjon som TikTok utleder fra en målgruppeliste som de mottar fra annonsører og andre partnere.¹³⁷ Ved "personalized ads" er reklamene basert på aktiviteten til brukerne når de benytter seg av appen. Ved å tillate "personalized ads" tillater man automatisk "ads based on data received from partners". Dette er noe appen gjør selv. Brukeren har ikke mulighet til å selv samtykke, de må derimot trekke tilbake et samtykke som de aldri har gitt. Sett hen til EU-domstolen sin avgjørelse i Planet49, er dette å regne som en "pre-ticked checkbox". Brukerne må her avkrysse en forhåndsavkrysset boks, noe som klart ikke er å regne som et samtykke gjort med en utvetydig viljesytring.

3.2 Har TikTok et gyldig behandlingsgrunnlag i form av samtykke?

Måten TikTok innhenter brukernes samtykke oppfyller ikke vilkårene for et gyldig samtykke jfr. artikkel 4 (11), artikkel 7 og artikkel 8. Analysen viser at TikTok sin personvernerklæring ikke forklarer hva behandlingen går ut på. Enkelte steder blir brukeraktiviteter automatisk tillatt og personvernerklæringen gir ikke informasjon på en tydelig og informert måte. Dette fører til at brukerne selv må finne andre kilder. TikTok kan ikke sannsynliggjøre at brukerne faktisk avgir et frivillig samtykke. I tillegg foreligger det ikke noe skille mellom samtykke og

¹³⁴ EDPB (2020) s. 17 og 18.

¹³⁵ TikTok app "Personalize and data".

¹³⁶ Ibid.

¹³⁷ Ibid.

avtaleinngåelsen. Dette fører til at TikTok ikke kan sannsynliggjøre at brukeren faktisk ønsker å tillate databehandling.

Brukere får ikke tilstrekkelig kunnskap om hva de samtykker til. Enkelte steder er det ikke tatt med god nok informasjon, særlig sett hen til barn som leser personvernerklæringen.

Personvernerklæringen er skrevet på et komplisert språk med bruk av vage formuleringer som kan tolkes på mange ulike måter. I tillegg får ikke barn tilgang til den delen som skal være særlig rettet mot dem før de faktisk registrerer seg. Brukere, og særlig barn, blir ikke tilstrekkelig informert om hva de samtykker til.

TikTok kan ikke sannsynliggjøre at samtykket til databehandlingen er gyldig. Det foreligger ikke gyldig behandlingsgrunnlag etter artikkel 6 nr. (1) (a) jfr. artikkel 8. TikTok sin behandling av norske brukeres personopplysninger er ulovlig etter gjeldende rett.

4 Vurdering av artikkel 8

EDPB har uttalt at “[a]rticle 8 introduces additional obligations to ensure an enhanced level of data protection of children in relation to information society services”. Men gir egentlig artikkel 8 økt beskyttelse for barn? Analysen i kapittel 3 har vist at TikTok sin personvernerklæring ikke oppfyller kravene etter personvernforordningen. Jeg ønsker i denne delen av avhandlingen å foreta en vurdering av om artikkel 8 gir økt beskyttelse for barn. Det vil også bli gjort en vurdering sett hen til overordnede rettslige forankringer. Aldersgrensen i artikkel 8 vil bli vurdert.

4.1 Informasjonssamfunnstjeneste

Artikkel 8 kommer til anvendelse når det er tale om tilbud av ”informasjonssamfunnstjeneste” til ”barn”. Som tidligere nevnt i kapittel 1.3.2 om begreper, er det direktiv 2015/1532 artikkel 4 (25) som definerer hva som menes med ”informasjonssamfunnstjeneste”. De fleste netjtjenester er omfattet av begrepet, men er begrenset til dette. Artikkel 8 kan anvendes som rettslig grunnlag i tilfeller som faller inn under definisjonen. Hvor artikkel 8 ikke kommer til anvendelse, må man forsøke å finne andre mulige rettslige grunnlag i personvernforordningen. Artikkel 8 gir økt beskyttelse for barn når det er tale om ”informasjonssamfunnstjenester”, men ikke for tilfeller som faller utenfor.

Formålet med personvernforordningen var å utarbeide et regelverk som skulle være bedre rustet for å takle den økte digitaliseringen, jfr. fortalepunkt 6. Artikkel 8 har imidlertid endt opp med å begrense hvilke tjenester som er omfattet av bestemmelsen. Dette kan føre til at digitaliseringen vil komme til et slikt sted at barn ikke lenger har artikkel 8 som et utgangspunkt på grunn av bestemmelsens begrensede omfang jfr. ”informasjonssamfunnstjeneste”. Det er ikke utenkelig at selskaper vil utvikle nye plattformer som ikke faller inn under definisjonen av ”informasjonssamfunnstjeneste”.

4.2 Aldersgrense

Aldersgrensen for å samtykke er 16 år, men denne kan fravikes av medlemslandene gjennom lov, jfr. personvernforordningen artikkel 8 første og annet ledd. Aldersgrensen kan ikke bli satt lavere enn 13 år. Adgangen til å sette en lavere aldersgrense enn 16 år har medført at

medlemslandene har satt ulike aldersgrenser for når et barn kan samtykke.¹³⁸ Dette bidrar til at det blir usikkerhet for barn og foreldre med tanke på anvendelse av deres rettigheter i det indre marked. Det skaper også utfordringer for å drive virksomhet over grensene, særlig sett hen til den teknologiske utviklingen og sikkerhet på internett. Det er viktig å sikre et effektivt indre marked og unngå unødvendige byrder for selskaper.

Aldersgrensen ble under arbeidet med artikkel 8 hevet fra 13 år til 16 år. Dette ble tolket som om at barn ikke skal bruke sosiale medier og at det var et angrep på deres grunnleggende rettigheter. Den eneste referansen man finner til denne endringer en ”on the conditions applicable to consent given by a child, the co-legislators converges on keeping “below the age of 16 years” as a common ceiling”, while allowing Member States to foresee lower age limits”¹³⁹. Begrunnelsen for å sette aldersgrensen til 13 år var “based on an assessment of existing standards, in particular the US relevant legislation (COPPA)”¹⁴⁰.

I kommentar til Barnekonvensjonen artikkel 12 har komiteen for barns rettigheter understreket at det ikke bør være en aldersgrense for barns rett til å uttrykke sine synspunkter. Komiteen fraråder videre partene å innføre aldersgrenser i lovverk og gjeldende praksis da det vil begrense barns rettigheter¹⁴¹. Synspunktet tilsier at personvernforordningen artikkel 8 begrenser barns rett til å ta i bruk sosiale medier som er stadfestet i Barnekonvensjonen artikkel 13. Det foreligger her motstrid mellom en grunnleggende rettighet og et lovverk som skal påse at disse blir fulgt.

Noe som underbygger en begrensning i barns rett på internett er å samtykke til informasjonssamfunnstjeneste. En aldersgrense på 16 år innebærer i praksis at de under 16 år må ha foreldrenes samtykke til å opprette en brukerprofil på en informasjonssamfunnstjeneste. Dette kan fremstå som lite rimelig og urettferdig, sett hen til at modenhet hos barn varierer, og kan også være uheldig med tanke på at det setter en begrensning i barns rettighet jfr. Barnekonvensjonen artikkel 13.

I en rapport som ble gjort to år etter at personvernforordningen trådte i kraft finner man støtte for at aldersgrensen ikke er optimal.¹⁴² Det blir uttalt at for å sikre et effektivt internt marked samt å unngå unødvendige byrder for selskaper, er det ”essential that national legislation does

¹³⁸ Bird&Bird.

¹³⁹ Council of the European Union (2015) s. 4.

¹⁴⁰ Council of the European Union (2014) footnote 87 s. 87.

¹⁴¹ CRC (2013) s. 9.

¹⁴² European Commission (2020) s. 7.

not go beyond the margins set by the GDPR or introduces additional requirements when there is no margin”.¹⁴³ Dette viser at det fortsatt er et fragmentert lovverk som er et resultat av at man har gitt medlemsstatene mulighet til å foreta nasjonale tilpasninger. Kommisjonen har uttalt at de ønsker å se på muligheten for å harmonisere aldersgrensen i personvernforordningen artikkel 8.¹⁴⁴ Ved å harmonisere aldersgrensen i de enkelte medlemslandene, vil dette gjøre det enklere for den registrerte å vite hva man skal forholde seg til. For de brukeransvarlige vil det være enklere å forholde seg til aldersgrenser, da de ofte utformer personvernerklæringer samlet slik TikTok har gjort for EU- og EØS-landene.

4.3 Verifisering av samtykke

Ordlyden i artikkel 8 nr. 2 åpner opp for at barn under aldersgrensen (som varierer ut fra medlemslandene) kan samtykke til informasjonssamfunnstjeneste under forutsetning av samtykke fra foreldrene eller godkjenning av den som har foreldreansvaret.

Det følger av alminnelig avtalefrihet at de brukeransvarlige har mulighet til å sette en absolutt aldersgrense for bruk av deres informasjonssamfunnstjeneste. I avtalevilkårene til TikTok fremkommer det at ”the Platform are only for people 13 years old and over”. En naturlig språklig forståelse tilsier at TikTok har satt en absolutt aldersgrense og at denne ikke kan fravikes selv med foreldrenes samtykke eller godkjenning. Støtte for en slik tolkning finnes i personvernerklæringen der det fremkommer at ”TikTok is not directed at children the age of 13. If you believe that we have personal data about or collected from a child under the relevant age, contact us”¹⁴⁵. Det er også oppgitt en hyperlenke til et skjema hvor man kan rapportere inn slike tilfeller. Hva som skjer med brukerprofilen til de som ikke er over aldersgrensen, men utgir seg for å være 13 år eller eldre, fremkommer ikke.

For å undersøke om det er mulig å opprette en brukerprofil dersom man er under 13 år, valgte jeg å registrere meg med mail hvor jeg oppga at jeg var født i 2009. Det var ikke mulig å registrere seg hos TikTok¹⁴⁶. Det kom ikke opp et valg om foreldrenes samtykke. Det er på det rene at TikTok har satt en absolutt grense på 13 år for å kunne benytte seg av plattformen.

¹⁴³ European Commission (2020) s. 7.

¹⁴⁴ Ibid s. 15.

¹⁴⁵ TikTok Personvernerklæring ”Information relating to children”.

¹⁴⁶ Se vedlegg 2 ”Birthday”.

I en rapport gjort av Medietilsynet fremkommer det at 43 prosent av 9-10 åringer bruker TikTok.¹⁴⁷ Mine undersøkelser tilsier at denne aldersgruppen oppgir at de er eldre enn det de egentlig er.

TikTok skriver i sin personvernerklæring at ”sometimes [we] ask you to provide proof of identity or age in order to use certain features [...]”.¹⁴⁸ Det fremkommer ikke hvilke metoder de benytter seg av for å verifisere brukeren sin alder.

EDPB har uttalt at ”controllers will be expected to make reasonable efforts to verify that the user is over the age of digital consent, and these measures should be proportionate to the nature and risks of the processing activities”¹⁴⁹. Ansvar for å verifisere alder blir lagt på de brukeransvarlige. Dette følger også indirekte av artikkel 8, ettersom det ikke foreligger et gyldig samtykke når samtykket er gitt av en som ikke er samtykkekompetent (i TikTok sitt tilfelle barn under 13 år).

Det er vanskelig for de brukeransvarlige å vite hvordan man skal verifisere alder og det foreligger svært få retningslinjer for hvordan dette bør gjøres på best mulig måte. Det er enkelt å lyve om alder når det kommer til informasjonssamfunnstjenester. Selv om ansvaret blir lagt på de brukeransvarlige, tilligger også noe ansvar på de som utformer reglene. Dette finner man støtte for i en uttalelse gjort av Kommisjonen hvor de ønsker å se nærmere på alders verifikasjon.¹⁵⁰ For å kunne gi barn tilstrekkelig beskyttelse når det kommer til informasjonssamfunnstjenester, må det foreligge krav til de behandlingsansvarlige for å verifisere at aldersgrensen blir fulgt.

4.4 Barnets beste

Barnets beste er som vist et grunnleggende prinsipp som går igjen i Grunnloven, EMK og EU-lovgivning. Prinsippet fremkommer også av Charter of Fundamental Rights (CFR) artikkel 24.¹⁵¹ Bestemmelsen er basert på Barnekonvensjonen.¹⁵² CFR er primær rett i EU¹⁵³

¹⁴⁷ Medietilsynet (2020a) s. 12.

¹⁴⁸ TikTok personvernerklæring ”Proof of your identity”.

¹⁴⁹ EDPB (2020) s. 27.

¹⁵⁰ European Commission (2020) fotnote 66.

¹⁵¹ Charter of Fundamental Rights of the European Union (2012/C 326/02).

¹⁵² Christoffersen og Christensen mfl (2018) s. 294.

¹⁵³ Ibid s. 40.

og kan brukes ved tolkning og kontroll av rettsakter.¹⁵⁴ Dette tilsier at artikkel 8 skal være i tråd med prinsippene i artikkel 24.

Av CFR artikkel 24 fremgår det at "[c]hildren shall have their right to such protection and case as is necessary for their well-being. They may express their views freely. Such views shall be taken into consideration on matters which concern them in accordance with their age and maturity". Etter ordlyden skal det foretas en bred vurdering hvor man må vurdere de ulike rettighetene som barn har opp mot hverandre. En slik vurdering foreligger ikke etter artikkel 8.

Ved å inkorporere barnets beste i artikkel 8 vil dette føre til at brukeransvarlige må foreta en bred balansevurdering av sine personvernerklæringer. Terskelen for kravene til utformingen vil bli høyere. Under utarbeidelsen av bestemmelsen kom det frem under en debatt at Norge ønsket å inkludere barnets beste i artikkel 8. Begrunnelsen var at man ikke ønsket en for spesifikk bestemmelse knyttet til barns samtykke. Norge mente at det ville føre til en bredere beskyttelse slik at tilsynsmyndighetene ville ha mulighet til å gripe inn i saker hvor voksne publiserer persondata om barn på en måte som er problematisk for barnet.¹⁵⁵ Lovverket ville også vært bedre rustet for ny teknologi i fremtiden. Domstolene ville hatt mulighet til å foreta en helhetsvurdering hvor grunnleggende prinsipper ville stått sentralt.

I fortalepunkt to i personvernforordningen fremkommer det at "[p]rinsippene og reglene for vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger som gjelder dem selv, bør [...] respektere deres grunnleggende rettigheter og friheter, særlig retten til vern av personopplysninger". Her finner man støtte for at artikkel 8 bør tolkes i lys av grunnleggende rettigheter. Ordlyden i bestemmelsen gir imidlertid ikke noe veiledning til de brukeransvarlige på at dette bør gjøres. Heller ikke i uttalelser fra EDPB finner man støtte for dette.

I direktiv 95/46 var ikke barn nevnt, men de hadde likevel et vern ved at barn ble innfortolket i "natural person" jfr. personverndirektivet artikkel 1. Ordlyden legger her opp til en bred helhetsvurdering av barns vern og at tilsynsmyndigheter, domstoler og brukeransvarlige må gjøre denne vurderingen etter grunnleggende prinsipper. Bestemmelsen gir slik sett økt

¹⁵⁴ Christoffersen og Christensen mfl (2018) 46.

¹⁵⁵ Macenaite og Kosta (2017) Punkt 4.3.

beskyttelse for barn, men lar også barn bruke sin rett til å ytre sin mening i saker som angår dem.

4.5 Medlemsstaters forsøk på å øke barns sikkerhet i sosiale medier

I Storbritannia¹⁵⁶ har de forsøkt å øke barns sikkerhet i sosiale medier. Den 2. september 2020 trådte ”Age appropriate Design: a code of practice for online services” i kraft.¹⁵⁷ Dette er retningslinjer som fungerer som et verktøy for tilbydere av informasjonssamfunnstjenester for å beskytte barn i sosiale medier i best mulig grad. Det er særlig tatt hensyn til Barnekonvensjonen, og barnets beste er inkorporert som et grunnleggende prinsipp.¹⁵⁸ I tillegg skal man respektere andre rettigheter barn har, slik som ytringsfrihet, retten til å tenke, retten til privatliv med flere.

Retningslinjene innebærer 15 ulike standarder som tilbydere av informasjonssamfunnstjenester må oppfylle når de tilbyr tjenester til barn.¹⁵⁹ Blant disse er det krav til at innstillingene skal være satt til ”high privacy”, med mindre man har en ”compelling reason for a different default setting, taking into account the best interest of the child”.¹⁶⁰ Dette vil gjøre at barn har mindre valgfrihet i forhold til hvordan innstillingene er, men samtidig gi økt beskyttelse av deres personvern. I tillegg er det krav til at man skrur av geolokasjon som en standard innstilling. Bruken av geolokasjon skal også skru seg automatisk av når bruken er avsluttet.¹⁶¹ Dette vil bidra til å øke vernet av barn i sosiale medier og brukeransvarlige må tilpasse brukerfunksjonene i henhold til barnets beste. Brukerne av informasjonssamfunnstjenesten vil alltid ha mulighet til å endre på sine personverninnstillinger.

Irland, etter inspirasjon fra Storbritannia, arbeider med en veileder for brukeransvarlige.¹⁶²

Ved utarbeidelsen av denne forhørte myndighetene seg med barn. Veiledningen inneholder 14

¹⁵⁶ Koden er basert på personvernforordningen før Storbritannia gikk ut av EU. Koden er derfor relevant for å få frem hvilke muligheter man kan ta for å styrke barns personvern. Det foreligger de samme formålene, rettighetene og forpliktelsene i Storbritannia knyttet til personvern før og etter Brexit. Se Ico ”How does this code affect when the UK leaves the EU?”.

¹⁵⁷ Ico “Age appropriate design: a code of practice for online services”.

¹⁵⁸ Ico “How does this code account of the rights of the Child”.

¹⁵⁹ Ico “Code standards”.

¹⁶⁰ Ibid punkt 7.

¹⁶¹ Ico “Code standards” punkt 10.

¹⁶² Hunton (2020).

grunnleggende standarder som organisasjoner bør følge for å øke beskyttelsen av barn og deres personlige data.¹⁶³ Dette viser at det foreligger et ønske om at GDPR skal tolkes likt i medlemslandene, og skape en bredere fremgangsmåte for å beskytte barns personvern.

I Sverige har de utviklet en veiledning til selskaper som tilbyr informasjonssamfunnstjenester til barn. Der blir det blant annet uttalt at på sosiale medier ”behöver det i varje situation bedömas om barnet i just det sammanhanget kan anses ha förmåga att förstå konsekvenserna av ett samtycke. Faktorer som har betydelse för bedömningen är till exempel hur pass känsliga personuppgifter som barnet ska lämna ifrån sig, hur länge de ska sparas, barnets ålder och mognad. Ni måste ta ställning till om barnet kan förutse de konsekvenser som behandling av personuppgifter kan medföra och om barnet kan förstå vad hen samtycker till. Åldersgränsen blir en avvägning mellan rätten till delaktighet och risken att barnet får illa”¹⁶⁴. Uttalelsen er et tydelig signal til de brukeransvarlige at man skal ta hensyn til barnets beste, særlig når det er tale om barn i aldergruppen 13-16 år. Det underbygger også et ønske fra medlemslandene om at man bør ha mer fokus på de grunnleggende rettighetene til barn i bruken av sosiale medier.

Selv om noen av medlemslandene, slik som Irland og Sverige, utvikler veiledere til brukeransvarlige, viser analysen i kapittel 3 at dette kanskje ikke hjelper. TikTok sin personvernerklæring gjelder for Sverige og Irland, og det er på det rene at vilkårene for et barn å samtykke etter artikkel 8 jfr. artikkel 6 nr. (1) (a) heller ikke er oppfylt i disse landene. Dette tilsier at selv om medlemsland forsøker å forbedre barns rettigheter, har de så langt ikke klart det. Det hjelper ikke at artikkel 8 er svært spesifikt utformet, og etterlater lite rom for å foreta en bredere vurdering. På den andre siden så bør heller ikke lovverket være for komplisert for de brukeransvarlige når de skal utarbeide personvernerklæringer.

Internett og sosiale medier har både fordeler og ulemper med seg. Det bidrar til at barn er sosiale, de kan være kreative og det bidrar til at de har en plattform hvor de kan ytre sine meninger. Ytringsfrihet er særlig viktig i et demokrati, men det er også menneskeverd og personlig integritet. Det er viktig å beskytte barn, men det er kanskje like viktig å ha et lovverk som bidrar til at de får utfolde og utvikle seg. Spesifikke bestemmelser bidrar ikke til dette.

¹⁶³ Data Protection Commission (2020) ”executive summary”.

¹⁶⁴ Datainspektionen (2020) s. 20.

Nylig uttalte TikTok til NRK at ”[å] følge lovene der vi opererer er eit ansvar vi tek på alvor. Vi er forplikta til å samarbeide med det irske datatilsynet, og strevar etter å sette ein ny bransjestandard for personvernet til brukarane våre”.¹⁶⁵ Foreløpig følger TikTok verken loven eller setter en ny standard.

¹⁶⁵ Alnes (2021).

5 Litteraturliste

5.1 Lover

Lov 17.mai 1814 Kongeriket Norges Grunnlov (Grunnloven).

Lov 27. november 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) m.v. (EØS-loven).

Lov 21.mai 1999 om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven).

Lov 23.mai 2003 nr. 35 om visse sider av elektronisk handel og andre informasjonssamfunnstjenester (ehandelsloven).

Lov 15 juni 2018 nr. 38 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven).

5.2 Lovforarbeid

Ot.prp.nr.31 (2002-2003) Om lov om visse sider av elektronisk handel og andre informasjonssamfunnstjenester (ehandelsloven).

Dokument 16 (2011-2012) Rapport til Stortingets presidentskap fra Menneskerettighetsutvalget om menneskerettigheter i Grunnloven.

Prop. 47 L (2011-2012) Endringer i personopplysningsloven.

Prop56 LS (2017-2018) Lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) og samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av forordning nr. 2016/679 (generell personvernforordning) i EØS-avtalen.

5.3 Rettsakter EU

Europaparlaments- og Rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger (personverndirektivet).

Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union- TFEU, 13. desember 2007 (traktat om den Europeiske Unions virkemåte).

Charter of Fundamental Rights of the European Union (2012/C 326/02) 26. oktober 2012 (EU-pakten om grunnleggende rettigheter).

Europaparlaments- og Rådsforordning (EU) 2016/679 av 27. april 2016 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger samt om oppheving av direktiv 95/46/EF (generell personvernforordning).

Regulation (EU) 2018/1725 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2018 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by the Union institutions, bodies, offices and agencies and on the free movement of such data, and repealing Regulation (EC) NO 45/2001 and Decision NO 1247/2002/EC, <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>.

5.4 Internasjonale traktater

Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, 4. november 1950.

Avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, 2. mai 1992 (EØS-avtalen).

FNs konvensjon om barnets rettigheter inntatt som vedlegg 7 (autentisk engelsk tekst) og vedlegg 8 (norsk oversettelse) i lov 21.mai 1999 nr. 30 (menneskerettsloven).

5.5 Avgjørelser, Høyesterett

HR-2019-2038-A.

5.6 Avgjørelser, EU-domstolen

Dom av 3. September 2014 [GC], *Deckmyn*, C-201/13, ECLI:EU:C:2014:2132.

Dom av 2. Desember 2010 [C3], *Ker- Optika*, Sak C-108/09, ECLI:EU:C:2010:725.

Dom av 1. Oktober 2019 [GC], *Planet49*, C-673/17, ECLI:EU:C:2019:801.

5.7 Avgjørelser, Den Europeiske menneskerettighetsdomstolen

K.U v. Finland [J], no. 2872/02, 02.mars 2009.

5.8 Artikkel 29-gruppen, EDPB og EDPS

Artikkel 29-Gruppen (2008)

Article 29 Data Protection Working Party
”Working Document 1/2008 on the protection of children’s personal data (General guidelines and the special case of schools)” 18. februar 2008.

Artikkel 29- Grupper (2009)	Article 29 Data Protection Working Party “ <i>Opinion 2/2009 on the protection of children’s personal data (General Guidelines and the special case of schools)</i> ” 11. februar 2009.
Artikkel 29- Grupper (2011)	Article 29 Data Protection Working Party “ <i>Opinion on the definition of consent</i> ” 13. juli 2011.
Artikkel 29-Grupper (2014)	Article 29 Data protection Working Party <i>Opinion 06/2014 on the notion of legitimate interest of the data controller under Article 7 of Directive 95/46/EC</i> ” 9. april 2014.
Artikkel 29-Grupper (2016)	Article 29 Data Protection Working Party, “Automated individual decision-making and Profiling for the purpose of Regulation 2016/679 (WP251)”.
Artikkel 29-Grupper (2018a)	Article 29 Data protection Working Party “ <i>Guidelines on consent under Regulation 2016/679</i> ”. 28. november 2017.

Artikel 29-Gruppen (2018b)	Article 29 Data Protection Working Party “ <i>Guidelines on transparency under Regulation 2016/679</i> ” 29.november 2017.
EDPB (2018)	European Data Protection Board, “ <i>Endorsement 1/2018</i> ”, 25. mai 2018 https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/new_s/endorsement_of_wp29_documents_en_0.pdf .
EDPB (2020a)	European Data Protection Board “ <i>Guidelines 05/20 on consent under Regulation 2016/679 Version 1.1</i> ” 4. mai 2020, https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_en.pdf .
EDPB (2020b)	EDPB, “ <i>Thirty-first Plenary session: Establishment of a taskforce on TikTok, Response to MEPs on use of Clearview AI by law enforcement authorities, Response to ENISA Advisory Group, Response to open Letter NYOB</i> ”, 10. juni 2020, https://edpb.europa.eu/news/news/2020/thirty-first-plenary-session-establishment-taskforce-tiktok-response-meps-use_en .
EDPS (2011)	Opinion of the European Data Protection Supervisor, “ <i>on the Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions- ”A comprehensive approach on personal data protection in the European Union</i> ”, 14. januar 2011, https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/11-01-14_personal_data_protection_en.pdf .

5.9 Litteratur

- Albrech (2013) Albrech, Jan Philipp, "Report on the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such (General Data Protection Regulation), 21. november 2013, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-7-2013-0402_EN.pdf.
- Alnes (2021) Alnes, Espen, "Datatilsynet i Europa vurderer tiltak mot TikTok", *NRK*, 27. april 2021, <https://www.nrk.no/kultur/datatilsyna-i-europa-vurderer-tiltak-mot-tiktok-1.15468008> [artikkel] (lest 27. april 2021).
- Bakken (2018) Bakken, Laila Ø., "Greta (15) skulker skolen for klimaet", *NRK*, 24. august 2018, <https://www.nrk.no/urix/greta-15-skulker-skolen-for-klimaet-1.14179684>, [artikkel] (lest 24. februar 2021).
- Bellan (2020) Bellan, Rebecca "Top social Media Apps of 2020, According to Apptopia", *Forbes*, 2. desember 2020, <https://www.forbes.com/sites/rebeccabellan/2020/12/03/the-top-social-media-apps-of-2020/>, (lest 24. februar 2021).

- Bhroin og Rehder (2018) Bhroin, Niamh Ní og Mads Middelboe Rehder, ”*Digital Natives of Naïve Experts? Exploring how Norwegian children (aged 9-15) understand the Internet*” EU Kids Online 2018, november 2018 (lest 20.februar 2021)
- Christoffersen og Christensen mfl. (2018) Christoffersen, Jonas, Lasse Højlund Christensen, Lasse Lund Madsen, Louise Halleskov Storgaardm Henrik Skovgaard-Petersen, Maria Ventegodt, *EU’s Charter om Grundlæggende Rettigheder*, 2. Utg., Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, 2018.
- Chibevaag (2020) Chibevaag, Torkel Anstensrud, ”Politiet advarer mot ny trend: Unge selger nakenbilder på Snapchat”, *NRK*, 16. juni 2020, https://www.nrk.no/rogaland/politiet-advarer-mot-ny-trend_-unge-selger-nakenbilder-pa-snapchat-1.1505421, [artikkel] (lest 24.februar 2021)
- Council of the European Union (2014) Council of the European Union “Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data (General Data protection Regulation)”, 30.juni 2014, <https://www.statewatch.org/media/documents/news/2014/jul/eu-council-dp-reg-11028-14.pdf>, (lest 30.mars 2021)

Council of the European Union
(2015)

Council of the European Union “ Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data (General Data Protection Regulation) [first reading], 15. desember 2015,
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15039-2015-INIT/en/pdf> (Lest 7. april 2021)

Datainspektionen (2020)

Datainspektionen, Barneombudsmannen og Statens medieråd, ”Barns och ungas rättigheter på digitala plattformar, en vägledning till aktörer”, Stockholm 2020,
<https://www.imy.se/globalassets/dokument/ovrigt/barn-och-ungas-rattigheter-pa-digitala-plattformar.pdf> (lest 7.april 2021), (lest 1.april 2021)

Data Protection Commission
(2020)

Data Protection Commission ”Children front av centre Fundamentals for a Child-oriented approach to data processing” desember 2020,
https://www.dataprotection.ie/sites/default/files/uploads/2020-12/Fundamentals%20for%20a%20Child-Oriented%20Approach%20to%20Data%20Processing_Draft%20Version%20for%20Consultation_EN.pdf (lest 5.april 2021).

- European Commission (2020) Communication from the Commission to the European Parliament and The Council “Data protection as a pillar of citizens’ empowerment and the EU’s approach to the digital transition – two years of application of the General Data protection Regulation”, 24. Juni 2020, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0264&from=EN> (lest 5. April 2021)
- Falnes (2021) Falnes, Johan “TikTok går klar av kritisk søkelys i Norge: Ingen har vurdert sikkerheten”, *Aftenposten*, 8. Juli 2020, <https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/JokeMX/tiktok-gaar-klar-av-kritisk-soekelys-i-norge-ingen-har-vurdert-sikkerh> (lest 24. Februar 2021).
- EPIC Electronic Privacy Information Center (epic.org), “Article 29 Working Party”, u.å., <https://epic.org/privacy/art29wp/>, (lest 4. Mars 2021)
- European Commission (2012) European Commission “Commission proposes a comprehensive reform of data protection rules to increase users’ control of their data and to cut costs for businesses”, [pressemelding] 25. Januar 2012, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_12_46, (Lest 2. Mars 2021).
- Fredriksen og Mathisen (2018) Fredriksen, Halvard Haukeland og Gjermund Mathisen, *EØS-rett*, 3 utg., Fagbokforlaget 2018.

Hunton (2020)

Hunton Andrew Kurth LLP, CIPL Submits Comments on Irish DPC’s Guidance on Safeguarding Personal Data of Children”, 30. Mars 2021, <https://www.huntonprivacyblog.com/2021/03/30/cipl-submits-comments-on-irish-dpcs-guidance-on-safeguarding-personal-data-of-children/>, (lest 5.april 2021)

Ico “How does this code affect when the UK leaves the EU”

Information Commissioner’s Office (Ico) “How does this code affect when the UK leaves the EU”, u.å., <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/key-data-protection-themes/age-appropriate-design-a-code-of-practice-for-online-services/about-this-code/> (lest 7.april 2021).

Ico “Age appropriate design: a code of practice for online services”

Information Commissionssioner’s Office (Ico) “Age appropriate design: a code of practice for online services”, u.å., <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/key-data-protection-themes/age-appropriate-design-a-code-of-practice-for-online-services/> (lest 7.april 2021)

Ico “How does this code account of the rights of the Child

Information Commissioners’s Office (Ico) “How does this code account of the rights of the Child”, u.å., <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/key-data-protection-themes/age-appropriate-design-a-code-of-practice-for-online-services/about-this-code/> (lest 7.april 2021)

- Ico “Code standards”
Information Commissioner’s office (Ico) “Code standards”,
u.å., <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/key-data-protection-themes/age-appropriate-design-a-code-of-practice-for-online-services/code-standards/> (lest 7. april 2021).
- Kaldestad (2021)
Kaldestad, Øyvind H., ”Forbrukerrådet og 16 andre forbrukerorganisasjoner klager inn appen TikTok for å legge til rette for ulovlig reklame mot barn”,
Forbrukerrådet, 16. Februar 2021,
<https://www.forbrukerradet.no/siste-nytt/klager-inn-tiktok-for-skjult-reklame-mot-barn/>, (lest 14. Mars
- Kemp (2020)
Kemp, Simon ”Digital 2020: Global Digital Overview”,
30. Januar 2020, <https://datareportal.com/reports/digital-2020-global-digital-overview> (lest 20.februar 2020)
- Macenaite og Kosta (2017)
Macenaite, Milda og Eleni Kosta *Consent for processing children’s personal data in the EU: following in US footsteps?*, 10.mai 2017
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13600834.2017.1321096> (lest 14. Mars 2021).

- Medietilsynet (2020a) Barn og Medier 2020 ”Om sosiale medier og skadelig innhold på nett, Delrapport 1, 11. Februar”, https://www.medietilsynet.no/globalassets/publikasjoner/barn-og-medier-undersokelser/2020/200211-barn-og-medier-2020-delrapport-1_-februar.pdf (lest: 4. Februar 2021)
- Medietilsynet (2020b) Foreldre og medier ”En kartlegging av foreldres erfaring med 1-17 åringers digitale medievaner”, oktober 2020, <https://www.medietilsynet.no/globalassets/publikasjoner/barn-og-medier-undersokelser/2020/201015-foreldre-og-medier-2020-hovedrapport-med-engelsk-summary.pdf> (lest 2. mars 2021).
- Monsen (2012) Monsen, Erik, *Innføring i juridisk metode og oppgaveteknikk*, 1. Utg. Cappelen Damm AS 2012.
- Orgeret (2020) Orgeret, Kristin Skare, ”metoo” i Store norske leksikon, 10.november 2020, <https://snl.no/metoo> (lest 24. Februar 2021)
- SensorTower (2020) SensorTower ”Top Apps Worldwide for August 2020 by Downloads”, 8. September 2020, <https://sensortower.com/blog/top-apps-worldwide-august-2020-by-downloads>, 8. September 2020 (lest 19.februar 2021)

Skullerud mfl. (2019)

Åste Marie Bergseng, Cecilie Rønnevik, Jørgen Skorstad og Marius Engh Pellerud, *Personopplysningsloven og personvernforordningen (GDPR) Kommentartutgave*, Universitetsforlaget 2019

Tenkdigitalt.no

Tenk Digital, ”Hvordan bruke TIKTok til markedsføring”, u.å., <https://tenkdigitalt.no/blog/tiktok/> (lest 19.februar 2021)

CRC (2009)

UN Committee on the Rights of the Child (CRC), *General comment No. 12 (2009): The right of the child to be heard*, 20. Juli 2009
<https://www.refworld.org/docid/4ae562c52.html> (lest 23. Mars 2021).

CRC (2013)

UN Committee on the Rights of the Child (CRC), *General comment No. 14 (2013) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration (art. 3, para. 1)*, 29. Mai 2013,
<https://www.refworld.org/docid/51a84b5e4.html>, (lest 23. Mars 2021).

Wessel-Aas og Ødegaard (2018)

Wessel-Aas, Jon og Magnus Ødegaard, *Personvern, Publisering og behandling av personopplysninger*, 1. utg., Gyldendal Norsk Forlag AS 2018

5.10 Nettsider

Bird&Bird, ”Children online”, u.å., <https://www.twobirds.com/en/in-focus/general-data-protection-regulation/gdpr-tracker/children>, (lest 5. April 2021).

Dubestemmer.no, ”Sosial på nett”, u.å., <https://www.dubestemmer.no/13-18-ar/sosial-pa-nett> [artikkel] (lest 5.mars 2021).

Dataguidance.com, ”EU: Age of consent for Children”, Oktober 2019, (lest 16. april 2021).

Unicef.no; ”hvilke land har ratifisert”, u.å., <https://www.unicef.no/vart-arbeid/internasjonalt/barnekonvensjonen> (lest 4. mai 2021).

Unicef.org, ” The United Nations Convention on The Rights of The Child- The Children’s version”, u.å., <https://www.unicef.org/media/60981/file/convention-rights-child-text-child-friendly-version.pdf> (lest 15. mars 2021)

Europea.eu ”EU languages”, u.å., https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-languages_en (lest 20.april 2021).

Utdanningsdirektoratet ”læreplan i engelsk (ENG1-03), gjelder fra 01.august 2013 <https://www.udir.no/k106/eng1-03#> (lest 10.mai 2021).

5.11 Personvernerklæringer og brukervilkår

-TikToks personvernerklæring (se også under del 6 Vedlegg nr. 1):

<https://www.tiktok.com/legal/privacy-policy?lang=en> sist sett: 30.april 2021.

-TikToks brukervilkår:

<https://www.tiktok.com/legal/terms-of-use?lang=en> sist sett: 30.april 2021.

TikTok “Youth portal” <https://www.tiktok.com/safety/youth-portal/define-your-public-presence?lang=en>

6 Vedlegg

Vedlegg 1: TikTok personvernerklæring (inntatt 30.april 2021). Gjort endringer i skrifttype til Times New Roman).

6.1 Personvernerklæringen til TikTok

Personvernerklæringen er inntatt 30.april 2021. Det er blitt gjort endringer i skrifttype til Times New Roman, samt skriftstørrelse på overskrifter.

(If you are a user having your usual residence in the European Economic Area (EEA) or the United Kingdom, or Switzerland)

Last updated: July 2020

Welcome to TikTok (the “Platform”). We are committed to protecting and respecting your privacy and this policy sets out the basis on which we process any personal data we collect from you, or that you provide to us. Where we refer to “TikTok”, “we” or “us” in this Privacy Policy, we mean TikTok Technology Limited, an Irish company (“TikTok Ireland”), and TikTok Information Technologies UK Limited (“TikTok UK”), a UK company.

To see the full Privacy Policy, click [here](#).

If you are between 13 and 18 years old, we have also prepared a separate summary of this policy and what it means for you. It is available in the app under the ‘Privacy Policy’ tab.

SUMMARY

What information do we collect about you?

We collect and process information you give us when you create an account and use the Platform. This includes technical and behavioural information about your use of the Platform. We also collect information about you if you download the app and use the Platform without creating an account. For more information, click [here](#).

How will we use the information about you?

We use your information to provide the Platform to you and to improve and administer it. In order to provide an effective and dynamic Platform, and where we have determined it is in our legitimate interests, we use your information to improve and develop the Platform, prevent crime and ensure users' safety. Where we have your consent, we will also use your personal data to serve you targeted advertising and promote the Platform. For more information on how your information is used, click [here](#).

Who do we share your information with?

We share your data with third party service providers who help us to deliver the Platform including cloud storage providers. We also share your information with business partners, other companies in the same group as TikTok (including TikTok Inc in the US which provides certain services for us in connection with the Platform), content moderation services, measurement providers, advertisers and analytics providers. We may share your information with law enforcement agencies, public authorities or with other third parties only where we are legally required to do so or if such use is reasonably necessary (for instance, to ensure your or someone else's safety). For more information, click [here](#).

Your Rights

We offer you settings to control and manage the personal data we have about you. You also have the following rights: you can ask us to delete your data; to change or correct your data; to provide a copy of your data and to stop using some or all of your data. For more information about how to make these requests, click [here](#). You can also contact us using the contact information below, and we will review your request in accordance with applicable laws.

How long do we keep hold of your information?

We retain your information for as long as it is necessary to provide you with the service so that we can fulfil our contractual obligations and exercise our rights in relation to the information involved. Where we do not need your information in order to provide the service to you, we retain it only as long as we have a legitimate business purpose in keeping such data or where we are subject to a legal obligation to retain the data. We will also retain your data if necessary for legal claims. For more information, click [here](#).

How will we notify you of any changes to this Privacy Policy?

We will notify all users of any material changes to this policy through a notice on our Platform or by other means. We update the “Last Updated” date at the top of this policy, which reflects the effective date of the policy. By accessing or using the Platform, you acknowledge that you have read this policy and that you understand your rights in relation to your personal data and how we will collect, use and process it. For more information, click [here](#).

1. The types of personal data we use

We collect and use the following information about you:

Your Profile Information

You give us information when you register on the Platform, including your username, date of birth, email address and/or telephone number, information you disclose in your user profile and your photograph or profile video.

User Content and Behavioural Information

We process the content you generate and view on the Platform, including preferences you set (such as choice of language), photographs and videos you upload, comments and live-streams you make (“**User Content**”). We collect information through surveys, challenges and competitions in which you participate. We also collect information regarding your use of the Platform, e.g. how you engage with the Platform, including how often you use the Platform and how you interact with content we show you, the ads you view, videos you watch and problems encountered, the content you like, the content you save to “Favourites”, the words you search and the users you follow.

We infer your interests, gender and age for the purpose of personalising content. We also infer the interests of our users to better optimise advertising across our Platform. If you have consented, we will use this information for the purpose of serving personalised advertising.

We review User Content for content moderation purposes to enforce our community guidelines, comply with legal obligations, and prevent and respond to abuse, fraud, illegal activity and other potentially harmful content on the Platform.

We also process information about your followers, the likes you receive and responses to content you upload, for the purposes of personalising your "For You" Feed, promoting your content to other users and exploring whether your profile presents opportunities for collaboration.

Messages

Where local laws allow us to, we collect and process your messages, which includes scanning and analysing the information in those messages through the Platform's messaging functionality. That information includes the content of the message and information about when the message has been sent, received and/or read, as well as the participants in the communication.

We do this to prevent and block spam, prevent and detect crime, safeguard children (where this is in the substantial public interest) or to protect the interests of our users and other people.

Please also be aware that messages sent to other users of the Platform will be accessible by those users and that we are not responsible for how those users use or disclose them.

Pro Accounts

You can upgrade your user account in the app to a "Pro Account". A Pro Account gives you access to additional features, such as aggregated statistics about your content. If you participate in the TikTok Creator Marketplace, you can use the Pro Account menu to access settings and manage requests relating to Marketplace functions. For this purpose, data is exchanged with the TikTok Creator Marketplace.

Information from Third Parties

You may choose to share certain data with us from third parties or, through your use of the Platform, we may collect such third party data automatically.

Business Partners

If you choose to register to use the Platform using your social media account details (e.g. Facebook, Twitter, Instagram, Google), you will provide us or allow your social network to provide us with your username and public profile. We will likewise share certain information with the relevant social network such as your app ID, access token and the referring URL. For further information on sharing your Facebook contact list with us, please see [Find other users and invite your friends](#).

Advertisers and Measurement Partners

Where you have consented to personalised advertising, we will match your information e.g. your mobile advertising ID, where it is provided to us by advertisers and other partners, with your TikTok profile to serve you ads. We may also serve you ads based on the information we infer from the data these partners provide. You can opt out of this activity at any time via your app settings by going to 'Privacy and safety' and then to 'Personalization and data' and opting out of 'Ads based on data received from partners'.

We use information provided by our measurement partners, to understand how you've interacted with our ad partners' websites and better assess the effectiveness of the advertising on our Platform.

For more information about how our measurement and analytics providers collect data from the Platform, please see our [Cookies Policy](#).

Technical Information we collect about you

We collect certain information from you when you use the Platform including when you are using the app without an account. Such information includes your IP address, instance IDs (which allow us to determine which devices to deliver messages to), mobile carrier, time zone settings, identifier for advertising purposes and the version of the app you are using. We will also collect information regarding the device you are using to access the Platform such as the model of your device, the device system, network type, device ID, your screen resolution and operating system, audio settings and connected audio devices. Where you log-in from multiple devices, we will be able to use your profile information to identify your activity across devices.

Location

When you use the Platform on a mobile device, we will collect information about your location in order to customise your experience. We infer your approximate location based on your IP address. In certain jurisdictions, we may also collect Global Positioning System data.

Information about your friends

You can choose whether to find other users of the Platform using our “Find Friends” function and to invite your contacts to join you on the Platform. We will use the contact information you have for that person, such as from within your telephone's contact list or Facebook friends list, and give you the option to send them either an SMS, email or third party message (such as Whatsapp, Facebook Messenger or Twitter) inviting them to view your TikTok profile.

We use your personal data to find matches based on your contact information and your address book. However, your contact information and your address book is private and will not be disclosed. We use a technical system to find matches without sending your own information or your address book to us in plain text.

If you want to find other users through your Facebook contacts, you can grant us access to your Facebook contact list. We will then collect your public Facebook information as well as names and profiles of your Facebook contacts. We will match this to registered users and show you any matches so you can follow them.

In-app purchases

If you make in-app purchases, please review our [Virtual Items Policy](#). Your purchase will be made via your Apple iTunes or Google Play account. We do not collect any financial or billing information from you in relation to such a transaction. Please review the relevant app store's terms and notices to learn about how your data is used. We keep a record of the purchases you make, the time at which you make those purchases and the amount spent so that we can credit your account with the correct value in coins.

Information you provide to us

We collect information you provide us in response to a survey. If you respond to a TikTok survey, your individual responses will be used for the purpose of the survey and will be shared with other organisations, as explained to you when you participate in a survey. We may also use aggregate data from these surveys in the same way.

We also collect information you provide to us in correspondence.

Proof of your identity or age

We sometimes ask you to provide proof of identity or age in order to use certain features, such as Livestream or verified accounts, or when you apply for a “Pro Account”.

2. Cookies

Cookies and similar technologies (e.g. pixels and ad tags) (collectively, “**Cookies**”) are small files which, when placed on your device, enable us to collect certain information, including personal data, from you in order to provide certain features and functionality. We and our service providers and business partners use Cookies to collect data and recognise you and your device(s) on the Platform and elsewhere across your different devices. We do this to better understand the effectiveness of the advertising on the Platform and to enhance your user experience. To learn more about cookies please see our [Cookies Policy](#).

3. How we use your personal data

We will use the information we collect about you based on the legal grounds described below.

In accordance with, and to perform our contract with you, we will use your information to:

- provide the Platform and associated services;
- notify you about changes to our service;
- provide you with user support;

- enforce our terms, conditions and policies;
- administer the Platform including troubleshooting;
- personalise the content you receive and provide you with tailored content that will be of interest to you;
- enable you to share User Content and interact with other users;
- enable our messenger service to function if you choose to use it and are 16 or above;
- enable you to participate in the virtual items program; and
- communicate with you.

In order to comply with our legal obligations and as necessary to perform tasks in the public interest or to protect the vital interests of our users and other people, we use your data to help us prevent and respond to abuse, fraud, illegal activity and other potentially harmful content on the Platform.

In accordance with our legitimate interests to provide an effective and dynamic Platform, we may use your information to:

- ensure your safety and security, including reviewing User Content, messages and associated metadata for breaches of our [Community Guidelines](#) and our [Terms of Service](#);
- ensure content is presented in the most effective manner for you and your device;
- understand how people use the Platform so that we can improve, promote and develop it;
- promote popular topics, hashtags and campaigns on the Platform;
- carry out data analysis and test the Platform to ensure its stability and security;
- verify your identity, for example, to enable you to have a ‘verified account’, and your age, for example, to ensure you are old enough to use certain features;
- provide non-personalised advertising, which keeps many of our services free;

- infer your interests for optimising our advertising offerings, which, where you've consented to personalised advertising, may be based on the information our advertising partners provide to us;
- measure the effectiveness of the advertising you see on our Platform;
- inform our algorithms so we can deliver the most relevant content to you and to prevent crime and misuse of the Platform;
- carry out surveys regarding our services, products and features;
- allow you to participate in interactive features of the Platform; and
- enable you to socialise on the Platform. For example, we may allow other users to identify you via the "Find Friends" function or through their phone contacts or connect you with other users by tracking who you share links with.

Where we process your information to fulfill our legitimate interests, we conduct a balancing test to check that using personal data is really necessary for us to achieve our business purpose. When we carry out this balancing test we also take into account the privacy rights of our users and put in place appropriate safeguards to protect their personal data.

With your consent, we will use your information to provide you with personalised advertising. Please see the sections on [Advertisers](#) in "Information from Third Parties" for more information. You can control your personalised advertising settings at any time via your app settings. Please go to 'Privacy and safety' and then 'Personalization and data' to manage and control your advertising preferences. If you do not consent to personalised advertising, you will still see non-personalised advertising on the Platform.

4. How we share your personal data

We share your data with the following selected third parties:

Business Partners

- If you choose to register to use the Platform using your social network account details (e.g. Facebook, Twitter, Instagram, Google), you provide us or allow your social network to provide us with your username and public profile. We will likewise share

certain information with the relevant social network such as your app ID, access token and the referring URL.

- Where you opt to share content on social media platforms, the video, username and any text associated with the post will be shared on that platform or, in the case of sharing via instant messaging platforms such as Whatsapp, a link to the content will be shared.
- In order to provide the “Find Friends” functionality with your Facebook contact list, we share data with Facebook to allow this function to work.

Payment Providers

- If you are 18 or over and choose to buy virtual items we will share data with the relevant payment provider to facilitate this transaction. We share a transaction ID to enable us to identify you and credit your account with the correct value in coins once you have made the payment.

Service Providers

- We provide information and content to service providers who support our business, such as cloud service providers and providers of content moderation services to ensure that the Platform is a safe and enjoyable place.

Analytics and measurement providers

- We use analytics and measurement providers to help us improve the Platform including by assisting us with content measurement and following your activity on our Platform across your devices.
- Our third party analytics and measurement providers also help us measure advertising on our Platform and help our advertisers determine whether their advert has been shown on our Platform and how it performed. We share your mobile advertising ID and other device data with measurement companies so that they can link your activity on the Platform with your activity on our advertisers’ websites.

Advertisers

- We only share aggregated user information with advertisers. Aggregated information is information that is grouped together and is not specific to an individual user. This is done to help measure the effectiveness of an advertising campaign by showing

advertisers how many users of the Platform have viewed or clicked on an advertisement.

Our Corporate Group

- We may share your information with other members, subsidiaries, or affiliates of our corporate group where it is necessary to provide the Platform in accordance with the [Terms of Service](#).
- We share information to improve and optimise the Platform, including to prevent illegal use and to support users.

Law Enforcement / Legal Obligation

- We may share your information with law enforcement agencies, public authorities or other third parties if we consider that we are legally required to do so or if such use is reasonably necessary to:
 - comply with a legal process or request;
 - enforce our [Terms of Service](#) and other agreements, policies, and standards, including investigation of any potential violation;
 - detect, prevent or otherwise address abuse, fraud, illegal activity or security or technical issues; or
 - protect the rights, property or safety of us, our users, a third party or the public as required or permitted by law (including exchanging information with other companies and organisations for the purposes of fraud protection and credit risk reduction).

Public Profiles

- If your profile is public, your content will be visible to anyone on the Platform and may also be accessed or shared by your friends and followers as well as third parties such as search engines, content aggregators and news sites. You can change who can see a video each time you upload a video. You can also change your profile to private by changing your settings to 'Private account' in 'Privacy and safety' settings. If your profile is public, other users can use your content to produce and upload further content, for example, by creating a duet with your video.

Sale or Merger

- We disclose your information to third parties:
- in the event that we sell or buy any business or assets (for example, as a result of liquidation, bankruptcy or otherwise). In such transactions, we will disclose your data to the prospective seller or buyer of such business or assets; or
- if we sell, buy, merge, are acquired by, or partner with other companies or businesses, or sell some or all of our assets. In such transactions, user information may be among the transferred assets.

5. Where we store your personal data

The personal data that we collect from you will be transferred to, and stored at, a destination outside of the European Economic Area ("EEA").

Where we transfer your personal data to countries outside the EEA, we do so under the European Commission's model contracts for the transfer of personal data to third countries (i.e. standard contractual clauses) pursuant to Commission Decision 2004/915/EC or 2010/87/EU (as appropriate) or in line with any replacement mechanism approved under EU law. For a copy of these Standard Contractual Clauses, contact us at: <https://www.tiktok.com/legal/report/privacy>.

6. Your Rights

We offer you settings to control and manage the personal data we have about you.

You have the following rights:

- **Access Your Data:** You can ask us, free of charge, to confirm we process your personal data and for a copy of your personal data.
- **Delete Your Data:** You can ask us to delete all or some of your personal data.
- **Change or Correct Data:** You can ask us to change or fix your data. You can also make changes using the in-app controls and settings.
- **Portability:** You can ask for a copy of personal data you provided in a machine readable form.
- **Object or Restrict Use of Data and Withdraw Consent:** You can ask us to stop using some or all of your data, e.g. if we have no legal right to keep using it. You can ask us

to stop processing your personal data for direct marketing purposes; withdraw your consent or ask us to stop making any automatic individual decisions, including profiling. If you object to such processing, we ask you to share the reason for your objection in order for us to examine the processing of your personal data and to balance our legitimate interest in processing and your objection to this processing.

Before we can respond to a request to exercise one or more of the rights listed above, you may be required to verify your identity or your account details.

For information about how to make these requests, you can contact us using the contact information below, and we will review your request while considering applicable laws. TikTok Ireland will be responsible for responding to your request within the relevant periods provided by law. If necessary to resolve your request, TikTok Ireland will liaise with TikTok UK.

7. The security of your personal data

We take steps to ensure that your information is treated securely and in accordance with this policy. Unfortunately, the transmission of information via the internet is not completely secure. Although we will do our best to protect your personal data, for example, by encryption, we cannot guarantee the security of your information transmitted via the Platform, which means any transmission is at your own risk.

We have appropriate technical and organisational measures to ensure a level of security appropriate to the risk that may be posed to you and other users. We maintain these technical and organisational measures and will amend them from time to time to improve the overall security of our systems.

We will, from time to time, include links to and from the websites of our partner networks, advertisers and affiliates. If you follow a link to any of these websites, please note that these websites have their own privacy policies and that we do not accept any responsibility or liability for these policies. Please check these policies before you submit any information to these websites.

8. How long we keep your personal data

We retain your information for as long as it is necessary to provide you with the service so that we can fulfil our contractual obligations and exercise our rights in relation to the information involved. Where we do not need your information in

order to provide the service to you, we retain it only for so long as we have a legitimate business purpose in keeping such data.

If you ask us to delete your account it will first be placed into a deactivated state for 30 days (to allow you to request it to be reinstated), followed by the deletion of the account. We will also delete personal data that relates to the in-app messaging function within 30 days of you cancelling your user account. Please note that messages sent to other users of our service are stored on their devices and cannot be deleted by us.

In each case, there are also occasions where we may need to keep your data for longer in accordance with our legal obligations or where it is necessary for legal claims.

9. Information relating to children

TikTok is not directed at children under the age of 13. If you believe that we have personal data about or collected from a child under the relevant age, contact us at: <https://www.tiktok.com/legal/report/privacy>.

10. Changes

We will notify you of any material changes to this policy through a notice provided via the Platform or by other means. The “Last Updated” date at the top of this policy reflects the effective date of such policy changes.

11. Who we are and how to contact us

TikTok Ireland and TikTok UK provide the Platform and associated services, and together process personal data in the manner described in this policy and in our [Terms of Service](#). For users of the Platform in the EEA and Switzerland, TikTok Ireland is the service provider in accordance with our Terms of Service and if you are in the UK, the provider of the Platform is TikTok UK. TikTok Ireland and TikTok UK share information as joint controllers of your data where it is necessary to do so to operate the Platform efficiently and in line with applicable laws.

If you have questions or complaints regarding this policy, or if you wish to reach the TikTok’s Data Protection Officer, contact us

at: <https://www.tiktok.com/legal/report/privacy>. You can also contact us at the following postal address.

For users in the European Union, European Economic Area and Switzerland: TikTok Technology Limited, 10 Earlsfort Terrace, Dublin, D02 T380, Ireland.

For users in the United Kingdom: 6th Floor, One London Wall, London, EC2Y 5EB, United Kingdom.

If contacting us does not resolve your complaint you have the right to complain to your local data protection supervisory authority.

6.2 TikTok skjermbilder fra app

(Skjermbilder er tatt 30.april 2021)

Sign up for TikTok

6.2.1 TikTok app "Sign up for TikTok"

 Continue with phone or email

 Continue with Facebook

 Continue with Apple

 Continue with Google

 Continue with Twitter

By signing up, you agree to our **Terms of Service** and acknowledge that you have read our **Privacy Policy** to learn how we collect, use, and share your data and our **Cookies Policy** to learn how we use cookies.

Already have an account? [Log in](#)

Phone Email

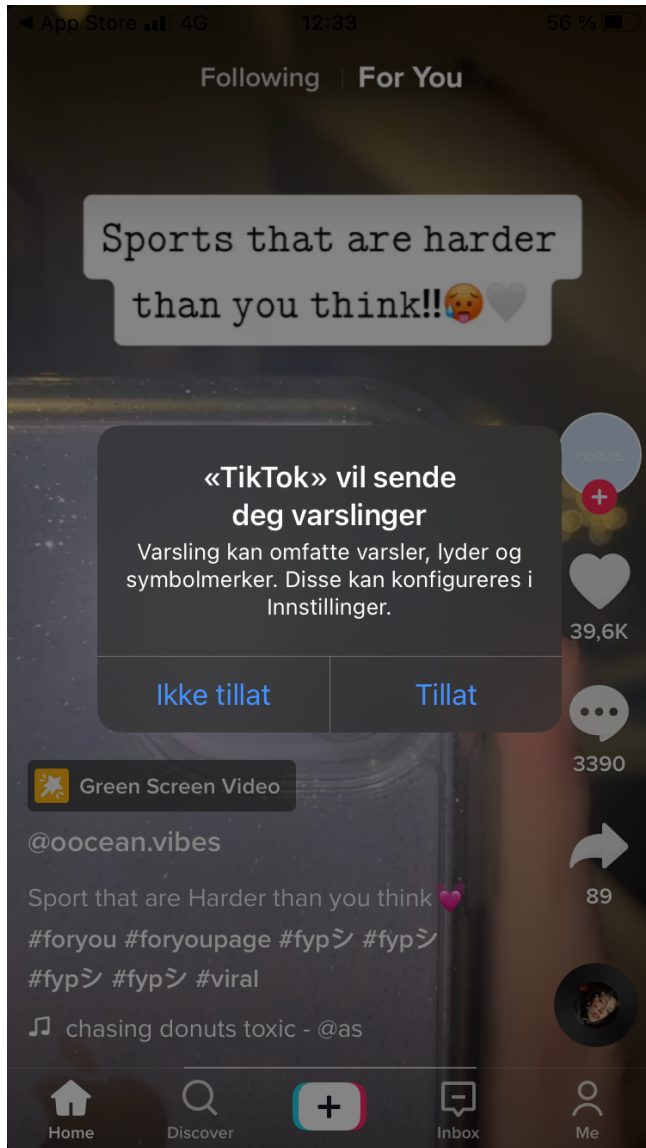
NO +47 | Phone number

By continuing, you agree to TikTok's [Terms of Use](#) and confirm that you have read TikTok's [Privacy Policy](#). If you sign up with SMS, SMS fees may apply.

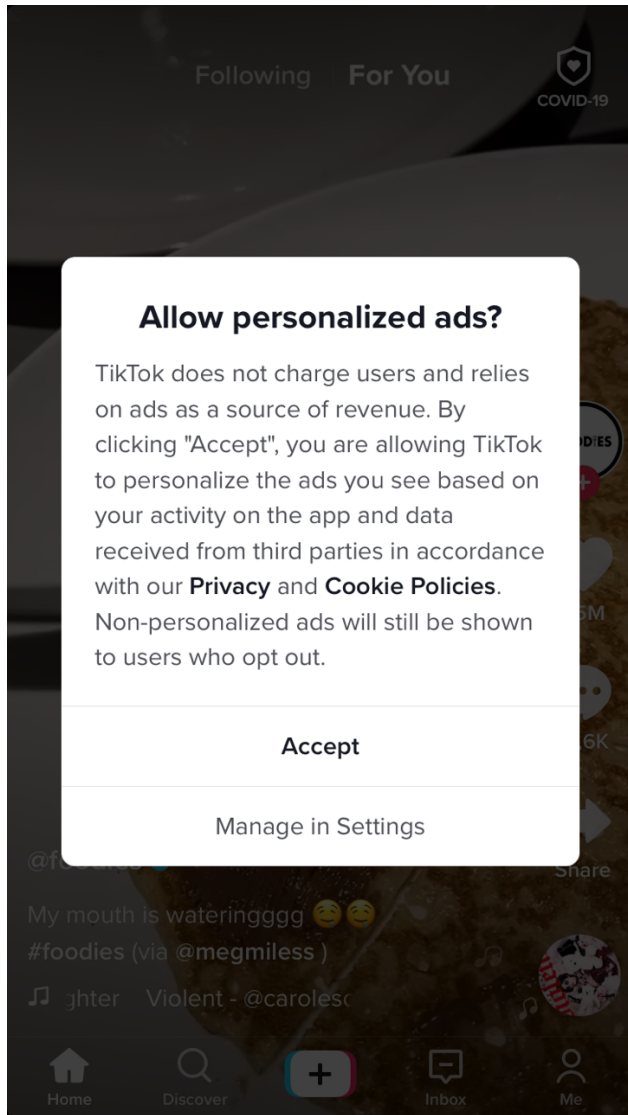
Send code

6.2.2 TikTok app "Sign up"

TikTok ”varslinger”

TikTok "Allow personalized ads"

Personalize and data

Personalized ads

If enabled, you will see personalized ads from TikTok and its partners based on your activity on and off TikTok. Note that if you do not choose this option, you will still receive ads but they may not be relevant to you.

Ads based on data received from partners

When this setting is enabled, we will serve you ads based on the information we infer from audience lists we receive from advertisers and other partners. For example, if you buy clothes (and have consented to that retailer sharing data with TikTok), you may see adverts from other fashion brands, because we have put you into a group of users that likes buying clothes. When this setting is disabled, you'll still see the same number of ads, but they'll be ads from a specific business that you've shared your contact information with where we've matched your user ID to the customer list they have sent us. [Learn More](#)

Download your data >

Get a copy of your TikTok data

6.2.3 TikTok app "Personalize and data"

⏪ Personalize and data

Personalized ads

If enabled, you will see personalized ads from TikTok and its partners based on your activity on and off TikTok. Note that if you do not choose this option, you will still receive ads but they may not be relevant to you.

Ads based on data received from partners

When this setting is enabled, we will serve you ads based on the information we infer from audience lists we receive from advertisers and other partners. For example, if you buy clothes (and have consented to that retailer sharing data with TikTok), you may see adverts from other fashion brands, because we have put you into a group of users that likes buying clothes. When this setting is disabled, you'll still see the same number of ads, but they'll be ads from a specific business that you've shared your contact information with where we've matched your user ID to the customer list they have sent us. [Learn More](#)

Third-party ad measurement partners >

When you allow personalized ads, your mobile device identifier and information on your ad engagement may be shared with certain third-party measurement partners. These partners help advertisers measure and optimize the effectiveness of their ads on TikTok. The information we share does not include your name, email, phone number or username.

Your ad Interests >

Customize your ad content

”Personalize and data”, hvor ”ads based on data received from partners” blir automatisk forhåndsavkrysset ved samtykke til ”Personalized ads”.

We want you to understand what information we collect about you and how we use and look after it so we have summarised key points from TikTok’s Privacy Policy. We also explain some of the controls available to you to manage who sees your profile and the things you upload. This summary is not as detailed as the Privacy Policy so we have linked to the full section in each case so you can learn more. Remember you have to be 13 or over to use TikTok. Stay with us over the next few slides as we explain.

What information

6.2.4 TikTok "Privacy Policy for Youngsters"

What information do we collect about you?

We collect the following information about all TikTok users:

- **Your TikTok profile** - The stuff you add to your profile or upload, like your username, email address, telephone number and photographs.
- **What you upload to and do on the app** - This includes: The videos you upload; The videos you watch and like, how long you looked at them, and any comments you make; The messages you send and receive (where you are old enough to use messaging) as well as who you are sending messages to and receiving messages from; If you looked at particular advertisements; The people you follow; Who your followers are; And how other people react to your videos.
- **Technical information** - Information from your mobile phone and your use of the internet. For example: The IP address linked

Privacy Policy

- **Technical information** - Information from your mobile phone and your use of the internet. For example: The IP address linked to your device or network, which tells us that the person using TikTok is probably you; Device ID, which identifies your phone as yours; Your device type, such as the model of mobile phone, and information about the operating system; Which version of the app you're using; And which time zone in the world you're in.

- **Your approximate location.**

To enable us to offer certain functions, we may collect:

- **Information from other social networks you log in from** (e.g. Facebook, Twitter, Instagram, Google) - This includes your username, public profile information and some technical information.
- **Information from advertisers** - This includes an "advertising ID", which is used to identify you when you visit different websites.
- **Information about your friends** - If you use our "Find Friends" function to invite others to

Privacy Policy

- **Information from other social networks you log in from** (e.g. Facebook, Twitter, Instagram, Google) - This includes your username, public profile information and some technical information.
- **Information from advertisers** - This includes an “advertising ID”, which is used to identify you when you visit different websites.
- **Information about your friends** - If you use our “Find Friends” function to invite others to TikTok, you can choose to upload your friends’ contact details from your address book or Facebook friends list.
- **Information you submit for surveys and in correspondence to us.**
- **Proof of your identity or age.**

See full section

How do we use

How do we use your personal information?

We use your personal information to:

- **Provide TikTok** - We allow you to upload and share videos, comment on other users' videos and use other features. We also tell you about new things on TikTok, provide you with support, fix issues, contact you, and ensure you and other users comply with our policies.
- **Show you the content we think you will enjoy** - Your "For You" feed is based on the things you and other users do on TikTok and our estimate of your age, gender and interests.
- **Allow you to interact with others in the TikTok community** - For example, using the "Find Friends" feature.
- **Keep you and others safe** - We review videos, comments and messages (where the law allows us to do so) to identify

Privacy Policy

- **Allow you to interact with others in the TikTok community** - For example, using the "Find Friends" feature.
- **Keep you and others safe** - We review videos, comments and messages (where the law allows us to do so) to identify inappropriate or potentially harmful material.
- **Improve TikTok** - This includes using your information to understand how you use TikTok and to make it work well.
- **Promote content** - For example, using popular topics, hashtags and campaigns.
- **Check your identity and age** - This is sometimes necessary for you to use certain features such as live-stream or to provide a verified account.
- **Provide advertisements** - We measure the effectiveness of the ads you see and, where you are old enough and have given us your permission, show you ads for stuff we think you might be interested in.
- **Carry out surveys** - We may sometimes offer you the chance to take part in surveys

Privacy Policy

- **Promote content** - For example, using popular topics, hashtags and campaigns.
- **Check your identity and age** - This is sometimes necessary for you to use certain features such as live-stream or to provide a verified account.
- **Provide advertisements** - We measure the effectiveness of the ads you see and, where you are old enough and have given us your permission, show you ads for stuff we think you might be interested in.
- **Carry out surveys** - We may sometimes offer you the chance to take part in surveys about TikTok.

[See full section](#)

Who do we share your personal information with?

Who do we share your personal information with?

- **Social networks** - We share information where you use your account on another social network to register for TikTok, you share content or you use our “Find Friends” function.
- **Companies that support us** - Other companies help our business by providing services, such as storing the information required for TikTok to work, including your personal information.
- **Advertisers and the companies that support them** - These companies want to see if you looked at and engaged with their ads.
- **Companies that are part of our group** - For example, where we need their help with technical or other support functions.
- **Law enforcement** - We may provide information to police or other emergency

Privacy Policy

- **Law enforcement** - We may provide information to police or other emergency services in exceptional circumstances, such as where we suspect a crime or where someone is at serious risk of harm.
- **Other TikTok users** - If your account setting is 'public', anyone using TikTok will be able to see your videos, and if they choose to, engage, download and share them including on other apps. There are lots of ways to adjust who can see your videos and interact with you on TikTok. See the "You're in control" section.

[See full section](#)

Where does your information go?

Your personal information is sent and stored outside Europe. Other countries do not always

Where does your information go?

Your personal information is sent and stored outside Europe. Other countries do not always have as much protection for personal information but we have put in place legal agreements which include wording known as 'standard contractual clauses' to keep your information as safe as possible when it is sent outside of Europe.

How long do we keep your information?

Most information will be kept for as long as you use TikTok. There may be circumstances where we need to keep your personal information longer for legal reasons.

[See full section](#)

You're in control

You have certain rights in connection with your data, including the right to access your data, delete it or change it. You also have control over your profile and content.

- Unless you change the settings from public to private, anyone on TikTok can see your account. To make your account private, go to your app settings, select 'Privacy and safety' and switch it to 'Private Account'.
- You can change the settings on your video before you post it, including whether it is public and you allow other people to comment, duet, react or download it. You should change these settings if you want to stop other people from doing any of these things with your videos.
- If you'd like to stop your profile being suggested to other TikTok users who are interested in accounts like yours, select 'Privacy and safety' and switch off 'Suggest your account to others'.

Privacy Policy

- You can change the settings on your video before you post it, including whether it is public and you allow other people to comment, duet, react or download it. You should change these settings if you want to stop other people from doing any of these things with your videos.
- If you'd like to stop your profile being suggested to other TikTok users who are interested in accounts like yours, select 'Privacy and safety' and switch off 'Suggest your account to others'.
- A step by step guide to adjusting all your privacy settings can be found here: <https://www.tiktok.com/safety/youth-portal/define-your-public-presence?lang=en>
- If you want to delete your information: Go to your app settings, select 'Manage my account', and select 'Delete account'.
- If you want to change your personalised ads setting, you can go to your app settings, select 'Privacy and safety', then select 'Personalize and data' and then select your preference.
- If you want to get a copy of the information

Privacy Policy

- If you want to delete your information: Go to your app settings, select 'Manage my account', and select 'Delete account'.
- If you want to change your personalised ads setting, you can go to your app settings, select 'Privacy and safety', then select 'Personalize and data' and then select your preference.
- If you want to get a copy of the information TikTok has about you: Go to your app settings, select 'Privacy and safety', then select 'Personalization and data' and then select 'Download TikTok data'.

[See full section](#)

Need help or want to complain?

If you have any questions or issues you want to

Need help or want to complain?

If you have any questions or issues you want to sort, including how we use your personal information, get in touch with us by emailing privacy@tiktok.com. We encourage you to ask someone you trust for help if you need it.

You can also write to us at the following addresses:

For users in the European Economic Area (EEA), and Switzerland: TikTok Technology Limited, 10 Earlsfort Terrace, Dublin, D02 T380, Ireland.

For users in the United Kingdom (UK): TikTok Information Technologies UK Limited, WeWork, 125 Kingsway, London, WC2B 6NH, United Kingdom.

If you are unhappy or worried about how we have handled your personal information, you can also complain to the organisation in your

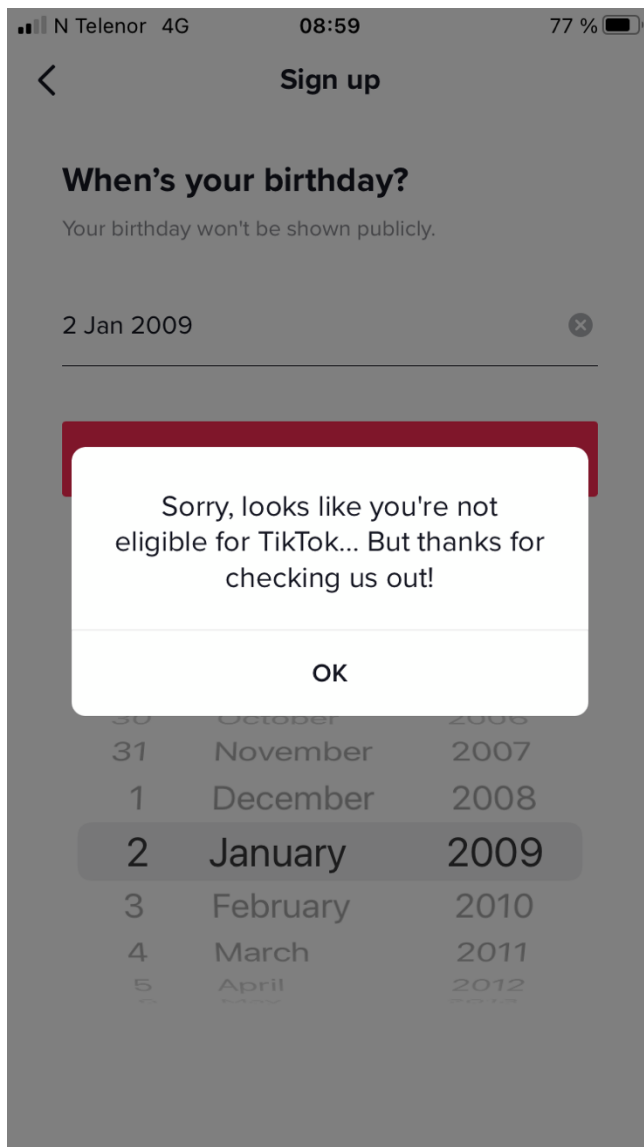
Privacy Policy

You can also write to us at the following addresses:

For users in the European Economic Area (EEA), and Switzerland: TikTok Technology Limited, 10 Earlsfort Terrace, Dublin, D02 T380, Ireland.

For users in the United Kingdom (UK): TikTok Information Technologies UK Limited, WeWork, 125 Kingsway, London, WC2B 6NH, United Kingdom.

If you are unhappy or worried about how we have handled your personal information, you can also complain to the organisation in your country that looks after personal information - these are called Data Protection Authorities and they make sure organisations that use personal information comply with relevant laws. Please ask someone you trust to help if you need it.

6.2.5 "Birthday".

Viser hva som dukket opp når jeg forsøkte å registrere meg med fødselsdato 2.januar 2009. Noe som støtter en tolkning av at TikTok har satt en nedre aldersgrense for 13 år.